

[TŁUMACZENIE]

Konwencja sztokholmska w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych

STRONY NINIEJSZEJ KONWENCJI,

UZNAJĄC, że trwałe zanieczyszczenia organiczne posiadają właściwości toksyczne, są odporne na degradację, podlegają bioakumulacji i są przenoszone za pośrednictwem powietrza, wody i gatunków wędrownych poprzez granice państw oraz odkładają się daleko od miejsca ich uwolnienia, gdzie następnie akumulują się w ekosystemach lądowych i wodnych,

ŚWIADOME istnienia problemów zdrowotnych, zwłaszcza w krajach rozwijających się, które wynikają z lokalnej ekspozycji na trwałe zanieczyszczenia organiczne, zwłaszcza ich oddziaływanie na kobiety, a za ich pośrednictwem na przyszłe pokolenia,

STWIERDZAJĄC także, iż znacząco zagrożone są szczególnie ekosystemy arktyczne i zamieszkujące w nich grupy ludności tubylczej na skutek bioakumulacji trwałych zanieczyszczeń organicznych oraz że skażenie tradycyjnie spożywanych przez nich rodzajów żywności stanowi problem zdrowia społecznego,

ŚWIADOME potrzeby działań w skali globalnej w zakresie trwałych zanieczyszczeń organicznych,

UWZGLĘDNIAJĄC decyzję Rady Zarządzającej Programu Środowiska Narodów Zjednoczonych nr 19/13 z dnia 7 lutego 1997 roku w sprawie podjęcia działań międzynarodowych na rzecz ochrony ludzkiego zdrowia i środowiska poprzez podjęcie działań, które obniżą i/lub wyeliminują emisję i zrzuty trwałych zanieczyszczeń organicznych,

ODWOŁUJĄC SIĘ do stosownych postanowień odnośnych konwencji międzynarodowych w zakresie ochrony środowiska, zwłaszcza Konwencji rotterdamskiej w sprawie uzgodnionej procedury o uprzednim informowaniu o wprowadzaniu do międzynarodowego handlu niektórych szkodliwych substancji chemicznych i pestycydów oraz Konwencji bazylejskiej w sprawie kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych, w tym także regionalnych umów opracowanych na podstawie postanowienia jej art. 11,

ODWOŁUJĄC SIĘ RÓWNIEŻ do stosownych postanowień Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju oraz Agendy 21,

PRZYNAJĄC, że troska wszystkich Stron wynika z zasady przezorności oraz zasadę tę ujęto w niniejszej konwencji,

UZNAJĄC, że niniejsza konwencja i inne porozumienia międzynarodowe w dziedzinie handlu i środowiska wspierają się nawzajem,

POTWIERDZAJĄC, że zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych i zasadami prawa międzynarodowego kraje posiadają suwerenne prawo do wykorzystywania swoich własnych zasobów na podstawie własnej polityki ochrony środowiska i rozwoju oraz ponoszą odpowiedzialność za niedopuszczenie, aby działalność prowadzona w zakresie ich jurysdykcji lub kontroli powodowała szkody w środowisku innych państw lub na obszarach leżących poza granicami jurysdykcji krajowej,

UWZGLĘDNIAJĄC okoliczności i szczególne wymagania krajów rozwijających się, zwłaszcza najsłabiej rozwiniętych spośród nich, i krajów dokonujących transformacji gospodarki, zwłaszcza potrzebę wzmocnienia ich krajowych zdolności do gospodarowania substancjami chemicznymi, a w tym poprzez transfer technologii, zapewnienie pomocy finansowej i technicznej oraz promocję współpracy pomiędzy Stronami,

W PEŁNI UWZGLĘDNIAJĄC Program Działań na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Małych Rozwijających się Państw Wyspiarskich, przyjęty na Barbados w dniu 6 maja 1994 roku,

ODNOTOWUJĄC odpowiednie możliwości krajów rozwiniętych i rozwijających się oraz wspólną, acz zróżnicowaną odpowiedzialność państw, określoną w Zasadzie 7 Deklaracji z Rio w sprawie Środowiska i Rozwoju,

UZNAJĄC wagę wkładu, jaki może wnieść sektor prywatny i organizacje pozarządowe, przyczyniając się do obniżenia i/lub eliminowania emisji i zrzutów trwałych zanieczyszczeń organicznych,

PODKREŚLAJĄC znaczenie przyjęcia przez producentów trwałych zanieczyszczeń organicznych odpowiedzialności za ograniczenie negatywnych skutków powodowanych przez ich produkty i przekazywanie użytkownikom, rządów i społeczeństwu informacji o niebezpiecznych własnościach tych substancji chemicznych,

ŚWIADOME potrzeby podjęcia środków zapobiegających negatywnym skutkom powodowanym przez trwałe zanieczyszczenia organiczne we wszystkich fazach ich cyklu życia,

POTWIERDZAJĄC Zasadę 16 Deklaracji z Rio w sprawie Środowiska i Rozwoju, głoszącą, iż władze krajowe powinny podjąć starania zmierzające do promocji internalizacji kosztów środowiskowych i stosowania instrumentów ekonomicznych, biorąc pod uwagę podejście, że z zasady zanieczyszczający powinien ponosić koszty zanieczyszczenia, w stosowny sposób uwzględniając interes społeczny i nie powodując zakłóceń w handlu i inwestycjach międzynarodowych,

ZACHĘCAJĄC Strony, które nie posiadają mechanizmów regulowania i oceny odnoszących się do pestycydów i przemysłowych substancji chemicznych, do opracowania takich mechanizmów,

UZNAJĄC wagę opracowania i stosowania bezpiecznych dla środowiska alternatywnych procesów i substancji chemicznych,

ZDECYDOWANE chronić zdrowie ludzkie i środowisko przed szkodliwymi skutkami trwałych zanieczyszczeń organicznych,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Cel

Mając w pamięci podejście oparte na przezorności, określone w Zasadzie 15 Deklaracji z Rio w sprawie Środowiska i Rozwoju, jako cel niniejszej konwencji przyjmuje się ochronę zdrowia ludzkiego i środowiska przed trwałymi zanieczyszczeniami organicznymi.

Artykuł 2

Definicje

Dla celów niniejszej konwencji:

- a) „Strona” oznacza państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej, która zgodziła się przestrzegać postanowień konwencji i wobec której obowiązuje niniejsza konwencja;
- b) „Regionalna organizacja integracji gospodarczej” oznacza organizację utworzoną przez suwerenne państwa danego regionu, której państwa członkowskie przekazały uprawnienia w sprawach objętych niniejszą konwencją i która została w stosowny sposób upoważniona, zgodnie z jej wewnętrznymi procedurami, do podpisania, ratyfikowania, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszej konwencji;
- c) „Strony obecne i głoszące” oznaczają Strony obecne i głoszące za lub przeciw.

Artykuł 3

Działania mające na celu obniżenie lub wyeliminowanie uwolnień z zamierzonej produkcji i stosowania

1. Każda ze Stron:
  - a) zabroni i/lub podejmie prawne i administracyjne środki potrzebne w celu wyeliminowania:
    - i) produkcji i stosowania substancji chemicznych wymienionych w załączniku A, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku; oraz
    - ii) importu i eksportu substancji chemicznych wymienionych w załączniku A, zgodnie z postanowieniami zawartymi w ust. 2; oraz
  - b) ograniczy produkcję i stosowanie substancji chemicznych wymienionych w załączniku B, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.
2. Każda ze Stron podejmie środki zapewniające, że:
  - a) substancja chemiczna wymieniona w załączniku A lub załączniku B będzie importowana wyłącznie w celu:
    - i) bezpiecznego dla środowiska jej usuwania zgodnie z postanowieniami art. 6 ust. 1 lit. d); lub
    - ii) użytkowania lub stosowania w celu, na który danej Stronie zezwalają postanowienia załącznika A lub załącznika B; lub

b) substancja chemiczna wymieniona w załączniku A, wobec której obowiązuje jakiegokolwiek szczególne wyłączenie odnoszące się do produkcji lub użytkowania lub substancja chemiczna wymieniona w załączniku B, wobec której obowiązuje zezwolenie na produkcję lub użytkowanie dla dopuszczalnych celów, biorąc pod uwagę wszelkie stosowne postanowienia obowiązujących aktów międzynarodowych dotyczących zezwoleń wydawanych na podstawie uprzednio przekazanych informacji, będzie eksportowana wyłącznie:

- i) w celu bezpiecznego dla środowiska jej usunięcia, zgodnie z postanowieniami art. 6 ust. 1 lit. d);
- ii) do Strony, której na użytkowanie tej substancji chemicznej zezwalają postanowienia załącznika A lub załącznika B; lub
- iii) do państwa, które nie będąc Stroną niniejszej konwencji, dostarcza co roku świadectwo Stronie dokonującej eksportu. Świadectwo to będzie określać zamierzony rodzaj użytkowania substancji chemicznej i zawierać oświadczenie stwierdzające, że w odniesieniu do tej substancji chemicznej Strona dokonująca importu zobowiązuje się do:
  - a) ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska poprzez podjęcie niezbędnych środków w celu ograniczenia do minimum lub zapobiegania uwolnieniom;
  - b) przestrzegania postanowień zawartych w art. 6 ust. 1; oraz
  - c) przestrzegania, tam gdzie to stosowne, postanowień ust. 2 części II załącznika B.

Świadectwo to będzie także zawierać wszelką stosowną dokumentację źródłową, obejmującą np. przepisy prawa, instrumenty regulacyjne albo wytyczne administracyjne lub polityki. Państwo dokonujące eksportu przekaze świadectwo Sekretariatowi w ciągu sześćdziesięciu dni od jego otrzymania;

- c) substancja chemiczna wymieniona w załączniku A, wobec której nie obowiązują już jakiegokolwiek szczególne wyłączenia odnoszące się do produkcji lub użytkowania przez którąkolwiek Stronę, nie będzie eksportowana z wyjątkiem eksportu w celu bezpiecznego dla środowiska jej usunięcia, zgodnie z postanowieniami art. 6 ust. 1 lit. d);
- d) dla celów niniejszego ustępu termin „państwo niebędące Stroną niniejszej konwencji” będzie obejmować, w odniesieniu do danej substancji chemicznej, państwo lub regionalną organizację integracji gospodarczej, która nie zgodziła się na to, aby obowiązywały ją postanowienia niniejszej konwencji odnoszące się do tejże substancji chemicznej.

3. Każda ze Stron, posiadająca jeden lub więcej programów regulacji i oceny w zakresie nowych pestycydów lub nowych przemysłowych substancji chemicznych, podejmie środki regulacyjne w celu zapobieżenia produkcji i stosowania nowych

pestycydów i nowych przemysłowych substancji chemicznych, które przy rozważeniu kryteriów zawartych w załączniku D ust. 1 wykazują właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych.

4. Każda ze Stron, posiadająca jeden lub więcej programów regulacji i oceny w zakresie pestycydów i przemysłowych substancji chemicznych, uwzględni, tam gdzie to stosowne, w ramach tych programów, kryteria określone w załączniku D ust. 1, w czasie dokonywania ocen aktualnie stosowanych pestycydów lub przemysłowych substancji chemicznych.

5. Jeśli niniejsza konwencja nie stanowi inaczej, postanowienia ust. 1 i 2 nie stosują się do ilości substancji chemicznej, które mają być użytkowane w badaniach na skalę laboratoryjną lub jako norma odniesienia.

6. Każda Strona korzystająca ze szczególnego wyłączenia, zgodnie z załącznikiem A, albo szczególnego wyłączenia lub zezwolenia dla dopuszczalnych celów, zgodnie z załącznikiem B, podejmie stosowne środki zapewniające, że wszelka produkcja lub stosowanie oparte na takim wyłączeniu lub zezwoleniu będzie dokonywane w sposób zapobiegający lub ograniczający do minimum narażenie ludzi na działanie danej substancji i jej uwolnienie do środowiska. W odniesieniu do rodzajów użytkowania, podlegających wyłączeniu, lub dla dopuszczalnych celów, powodujących zamierzone uwolnienie do środowiska w warunkach normalnego zastosowania, uwolnienie to musi mieć najmniejszy niezbędny zakres, biorąc pod uwagę wszelkie obowiązujące normy i wytyczne.

Artykuł 4

Rejestr szczególnych wyłączeń

1. Niniejszym ustanawia się rejestr w celu zidentyfikowania Stron dysponujących szczególnymi wyłączeniami wymienionymi w załączniku A lub załączniku B. Rejestr nie identyfikuje Stron wykorzystujących postanowienia załącznika A lub załącznika B, z których mogą korzystać wszystkie Strony. Rejestr będzie prowadzony przez Sekretariat i będzie publicznie dostępny.

2. Rejestr będzie składał się z:

- a) wykazu rodzajów szczególnych wyłączeń wynikających z załącznika A i załącznika B;
- b) wykazu Stron dysponujących szczególnym wyłączeniem zgodnie z załącznikiem A lub załącznikiem B; oraz
- c) wykazu terminów wygaśnięcia każdego zarejestrowanego szczególnego wyłączenia.

3. Stając się Stroną, każde Państwo może, w drodze pisemnego powiadomienia Sekretariatu, zarejestrować jeden lub więcej rodzajów szczególnych wyłączeń wymienionych w załączniku A lub załączniku B.

4. Jeśli Strona nie poda innego wcześniejszego terminu do rejestru lub nie zostanie on przedłużony na podstawie ust. 7, wszystkie rejestracje szczególnych wyłączeń wygasają z upływem pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej konwencji w odniesieniu do danej substancji chemicznej.

5. Na swojej pierwszej sesji Konferencja Stron podejmie decyzję w sprawie trybu dokonywania przeglądu mającego na celu wprowadzenie pozycji do rejestru.

6. Przed dokonaniem przeglądu mającego na celu wprowadzenie jakiejś pozycji do rejestru, Strona, której to dotyczy, przedłoży Sekretariatowi raport uzasadniający potrzebę ciągłej rejestracji tego wyłączenia. Raport zostanie rozesłany przez Sekretariat do wszystkich Stron. Przegląd rejestracji zostanie dokonany na podstawie wszystkich dostępnych informacji. Następnie, Konferencja Stron może wydać takie zalecenia danej Stronie, jakie uważa za stosowne.

7. Na wniosek danej Strony Konferencja Stron może podjąć decyzję przedłużającą termin wygaśnięcia szczególnego wyłączenia na okres do pięciu lat. Podejmując tę decyzję, Konferencja Stron weźmie należycie pod uwagę szczególne warunki Stron – krajów rozwijających się i Stron – krajów dokonujących transformacji gospodarki.

8. W każdym czasie Strona może wycofać zgłoszenie do rejestru dotyczące szczególnego wyłączenia w drodze pisemnego powiadomienia Sekretariatu. Wycofanie zacznie obowiązywać w terminie podanym w powiadomieniu.

9. Kiedy już nie będzie żadnych zgłoszonych przez Strony rejestracji danego rodzaju szczególnego wyłączenia, wtedy nie można będzie zgłaszać nowych rejestracji w jego zakresie.

Artykuł 5

Środki mające na celu redukcję lub eliminację uwolnień z niezamierzonej produkcji

Każda ze Stron podejmie jako minimum następujące środki ograniczające całkowite uwolnienia ze źródeł antropogenicznych wszystkich substancji chemicznych wymienionych w załączniku C w celu ich ciągłej minimalizacji oraz, tam gdzie jest to wykonalne, ostatecznego ich wyeliminowania:

a) w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej konwencji opracuje krajowy plan działania lub, tam gdzie to stosowne, regionalny lub subregionalny plan działania, a następnie go wdroży jako część swojego planu wdrożeniowego określonego w art. 7, mającego na celu zidentyfikowanie, scharakteryzowanie i podjęcie działań wobec uwolnień substancji wymienionych w załączniku C oraz w celu umożliwienia wdrożenia

postanowień wyszczególnionych w lit. b)–e). Plan działania powinien zawierać następujące elementy:

- i) ocenę aktualnych i planowanych uwolnień, w tym opracowanie i utrzymywanie rejestrów źródeł i szacunków uwolnień, z uwzględnieniem kategorii źródeł określonych w załączniku C;
- ii) ocenę adekwatności praw i polityk Strony odnoszących się do zarządzania takimi uwolnieniami;
- iii) strategię na rzecz wypełnienia zobowiązań zawartych w niniejszym ustępie, z uwzględnieniem ocen, o których mowa w ppkt i) oraz ii);
- iv) działania na rzecz promocji edukacji, szkolenia i świadomości w zakresie tych strategii;
- v) dokonywany co 5 lat przegląd tych strategii oraz ich sukcesu w spełnianiu zobowiązań zawartych w niniejszym ustępie; takie przeglądy będą włączone do raportów przedkładanych na podstawie art. 15;
- vi) harmonogram realizacji planu działania, w tym również strategii i określonych w nich środków;

b) promowanie zastosowania dostępnych, wykonalnych i praktycznych środków umożliwiających szybkie osiągnięcie realistycznego i znaczącego zmniejszenia poziomu uwolnień lub wyeliminowania źródeł;

c) promowanie opracowania i wymagania zastosowania, tam gdzie Strona uważa to za stosowne, zastępczych lub zmodyfikowanych materiałów, produktów i procesów w celu zapobiegania tworzeniu się i uwalnianiu substancji wymienionych w załączniku C, biorąc pod uwagę zawarte w załączniku C ogólne zalecenia dotyczące środków zapobiegania i ograniczenia uwolnień oraz wytyczne, które zostaną przyjęte w drodze decyzji Konferencji Stron;

d) promowanie i, zgodnie z harmonogramem realizacji przyjętego planu działań, wymagania zastosowania najlepszych dostępnych technik dla nowych źródeł należących do kategorii źródeł, które, jak ustaliła Strona, uzasadniają przyjęcie takich działań w jej planie działań, przy czym najpierw szczególną uwagę zwróci się na kategorie źródeł określone w części II załącznika C. W każdym razie wymóg zastosowania najlepszych dostępnych technik dla nowych źródeł w kategoriach wymienionych w części II tegoż załącznika będzie wprowadzany tak szybko, jak to praktycznie możliwe, lecz nie później niż w ciągu czterech lat od wejścia w życie konwencji w stosunku do danej

Strony. W odniesieniu do określonych kategorii Strony będą promować zastosowanie najlepszych praktyk ochrony środowiska. Stosując najlepsze dostępne techniki i najlepsze praktyki ochrony środowiska, Strony powinny wziąć pod uwagę zawarte w tymże załączniku ogólne zalecenia dotyczące działań na rzecz zapobiegania i ograniczenia uwolnień oraz wytyczne dotyczące najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska, które zostaną przyjęte w drodze decyzji Konferencji Stron;

- e) promowanie, zgodnie z przyjętym planem działań, stosowania najlepszych osiągalnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska:
- i) dla istniejących źródeł, należących do kategorii źródeł określonych w części II załącznika C i należących do kategorii źródeł takich jak wymienione w części III tegoż załącznika; oraz
  - ii) dla nowych źródeł, należących do kategorii źródeł takich jak wymienione w części III załącznika C, wobec których Strona nie zastosowała postanowień lit. d).

Przy stosowaniu najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska Strony powinny wziąć pod uwagę zawarte w załączniku C ogólne zalecenia dotyczące środków zapobiegania i ograniczenia uwolnień oraz wytyczne dotyczące najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska, które zostaną przyjęte w drodze decyzji Konferencji Stron;

- f) dla celów niniejszego ustępu i załącznika C:
- i) „najlepsze dostępne techniki” oznaczają najbardziej skuteczną i zaawansowaną fazę rozwoju działalności i metod jej wykonywania, określającą praktyczną przydatność danych technik do stworzenia w zasadzie podstaw do ograniczenia uwolnień, mających na celu zapobieganie i, gdy nie jest to możliwe w praktyce, ogólne zmniejszenie uwolnień substancji chemicznych wymienionych w części I załącznika C i ich oddziaływań na środowisko jako całości. Przy czym:
  - ii) „techniki” oznaczają zarówno zastosowane technologie, jak i sposób zaprojektowania instalacji, ich budowy, utrzymania, eksploatacji i wycofania z eksploatacji;
  - iii) „dostępne” oznacza techniki, do których operator ma dostęp, opracowane w skali umożliwiającej ich wprowadzenie w danym sektorze przemysłu, w warunkach uzasadnionych ekonomicznie i technicznie, z uwzględnieniem kosztów i korzyści; oraz
  - iv) „najlepsze” oznacza najskuteczniejsze zapewnienie osiągnięcia wysokiego ogólnego poziomu ochrony środowiska jako całości;

- v) „najlepsze praktyki ochrony środowiska” oznaczają łączne zastosowanie najbardziej odpowiednich działań i strategii na rzecz ochrony środowiska;
- vi) „nowe źródło” oznacza każde źródło, którego budowa lub znaczna modyfikacja rozpoczęła się co najmniej w rok od daty:
  - a) wejścia w życie niniejszej konwencji wobec danej Strony; lub
  - b) wejścia w życie wobec danej Strony poprawki do załącznika C, jeśli dane źródło podlega postanowieniom niniejszej konwencji tylko na mocy tejże poprawki;
- g) strona może spełnić swoje zobowiązania w zakresie najlepszych dostępnych technik, o których mowa w niniejszym ustępie, przyjmując dopuszczalne wartości uwolnień lub normy techniczne.

Artykuł 6

Działania mające na celu redukcję lub eliminację uwolnień ze zmagazynowanych zapasów i odpadów

1. W celu zapewnienia obchodzenia się ze zmagazynowanymi zapasami składającymi się z substancji wymienionych w załączniku A lub załączniku B, oraz odpadami, w tym produktami i artykułami, gdy staną się odpadami, składającymi się z substancji wymienionych w załączniku A, B lub C, zawierających ją lub skażonymi nią, w sposób chroniący ludzkie zdrowie i środowisko, każda ze Stron:
  - a) opracuje stosowne strategie identyfikowania:
    - i) zmagazynowanych zapasów składających się z substancji wymienionych w załączniku A lub załączniku B, albo je zawierających; oraz
    - ii) produktów i artykułów będących w użytkowaniu oraz odpadów składających się z substancji wymienionej w załączniku A, B lub C, zawierających ją lub nią skażonych;
  - b) zidentyfikuje, w praktycznie możliwym zakresie, zmagazynowane zapasy składające się z substancji wymienionych w załączniku A lub załączniku B, zawierające je, na podstawie strategii, o których mowa w lit. a);
  - c) zagospodaruje zmagazynowane zapasy, odpowiednio, w sposób bezpieczny, skuteczny i przyjazny dla środowiska. Gdy zmagazynowane zapasy substancji wymienionych w załączniku A lub załączniku B nie wolno już dłużej stosować na podstawie jakiegokolwiek szczególnego wyłączenia określonego w załączniku A lub na podstawie określonego w załączniku B szczególnego wyłączenia lub dopuszczalnego celu, z wyjątkiem zmagazynowanych zapasów, które wolno eksportować na mocy art. 3 ust. 2, będzie się je uważać za odpady i obchodzenie się z nimi będzie zgodne z lit. d);

d) podejmie odpowiednie działania w celu zapewnienia, aby z tymi odpadami, w tym również produktami i artykułami, wówczas gdy staną się odpadami:

- i) obchodzone się, gromadzono, transportowano i magazynowano je w sposób przyjazny dla środowiska; oraz
- ii) usuwano je w taki sposób, aby zawarte w nich trwałe zanieczyszczenie organiczne zostało zniszczone lub nieodwracalnie przekształcone w substancje, które nie wykazują właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych, lub zostały usunięte w inny sposób przyjazny dla środowiska, jeśli zniszczenie lub nieodwracalne przekształcenie nie stanowi preferowanego rozwiązania ze względów ochrony środowiska, lub przy niskiej zawartości trwałych zanieczyszczeń organicznych, biorąc pod uwagę międzynarodowe zasady, normy i wytyczne, w tym również te, które mogą zostać opracowane na podstawie ust. 2 oraz odnośne globalne i regionalne zasady obowiązujące w gospodarce odpadami niebezpiecznymi;
- iii) nie dopuszczono do poddania ich operacjom usuwania mogących prowadzić do odzysku, recyklingu, odtworzenia, bezpośredniego ponownego wykorzystania lub innych zastosowań trwałych zanieczyszczeń organicznych; oraz
- iv) nie były one przewożone przez granice międzynarodowe bez uwzględnienia odnośnych międzynarodowych zasad, norm i wytycznych;

e) podejmie wysiłki mające na celu opracowanie odpowiednich strategii identyfikowania miejsc skażonych substancjami chemicznymi wymienionych w załączniku A, B lub C; jeśli środki zaradcze zostaną podjęte w tych miejscach, należy je wykonać w sposób przyjazny dla środowiska.

2. Konferencja Stron będzie ściśle współpracować z właściwymi organami konwencji bazylejskiej w sprawie kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych w celu m.in.:

- a) ustanowienia niezbędnych poziomów zniszczenia i nieodwracalnego przekształcenia, zapewniających niewystępowanie właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych określonych w załączniku D ust. 1.
- b) ustalenia, które metody stanowią ich zdaniem przyjazny dla środowiska sposób usuwania, o którym mowa powyżej; oraz
- c) prowadzenia prac zmierzających do ustalenia, jeśli to stosowne, poziomów stężeń substancji chemicznych wymienionych w załącznikach A, B i C, w celu określenia niskiej zawartości trwałych zanieczyszczeń organicznych, do których odnosi się ust. 1 lit. d) ppkt ii).

Artykuł 7

Plany wdrożeniowe

1. Każda ze Stron:

- a) opracuje plan wdrożenia swoich zobowiązań wynikających z postanowień niniejszej konwencji i podejmie wysiłki w celu jego realizacji;
- b) przekaże swój plan wdrożeniowy Konferencji Stron w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej konwencji; oraz
- c) będzie dokonywać okresowego przeglądu i aktualizacji planu w sposób określony w drodze decyzji Konferencji Stron.

2. W celu ułatwienia opracowania, wdrożenia i aktualizacji swoich planów wdrożeniowych Strony będą, tam gdzie to stosowne, współpracować bezpośrednio lub za pośrednictwem organizacji globalnych, regionalnych i subregionalnych oraz będą konsultować się z krajowymi zainteresowanymi stronami, w tym również grupami kobiecymi i grupami zajmującymi się zdrowiem dzieci.

3. Strony podejmą wysiłki zmierzające do wykorzystania i, gdy to konieczne, ustanowienia środków zapewniających ujęcie w zintegrowany sposób krajowych planów wdrożeniowych dotyczących trwałych zanieczyszczeń organicznych w swoich krajowych strategiach zrównoważonego rozwoju, tam gdzie to stosowne.

Artykuł 8

Umieszczanie substancji w załącznikach A, B i C

1. Strona może przedłożyć Sekretariatowi wniosek o umieszczenie substancji w wykazie w załącznikach A, B i/lub C. Wniosek ten będzie zawierać informacje określone w załączniku D. Przy opracowywaniu wniosku Stronie mogą pomagać inne Strony i/lub Sekretariat.

2. Sekretariat sprawdzi, czy wniosek zawiera informacje określone w załączniku D. W przypadku gdy Sekretariat będzie przeświadczony, że wniosek zawiera wymienione tamże informacje, przekaże go Komitetowi ds. Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych.

3. Komitet zbada wniosek i zastosuje, w sposób elastyczny i przejrzysty, kryteria kwalifikacyjne określone w załączniku D, uwzględniając wszystkie dostarczone informacje w sposób zintegrowany i wyważony.

4. Jeśli Komitet zadecyduje, że:

- a) jest przeświadczony, iż zostały spełnione kryteria kwalifikacyjne, wtedy udostępni, za pośrednictwem Sekretariatu, wniosek i ocenę Komitetu wszystkim Stronom i obserwatorom, z prośbą o przedłożenie informacji określonych w załączniku E; lub

b) nie jest przeświadczony, iż zostały spełnione kryteria kwalifikacyjne, wtedy, za pośrednictwem Sekretariatu, poinformuje o tym wszystkie Strony i obserwatorów oraz udostępni wniosek i ocenę Komitetu wszystkim Stronom, a wniosek zostanie odrzucony.

5. Każda ze Stron może ponownie przedłożyć Komitetowi wniosek, który został odrzucony na podstawie ust. 4. Ponowne przedłożenie może odnosić się do wszelkich problemów Strony oraz zawierać uzasadnienie dla dodatkowego rozważenia wniosku przez Komitet. Jeśli w tym trybie Komitet ponownie odrzuci wniosek, Strona może odwołać się od decyzji Komitetu, a sprawę rozpatrzy Konferencja Stron podczas swojej następnej sesji. Na podstawie kryteriów kwalifikacyjnych określonych w załączniku D oraz biorąc pod uwagę ocenę Komitetu i wszelkie dodatkowe informacje dostarczone przez jakąkolwiek Stronę lub obserwatora, Konferencja Stron może zdecydować o przeprowadzeniu dalszego postępowania w sprawie wniosku.

6. W przypadku gdy Komitet zdecydował, że kryteria kwalifikacyjne zostały spełnione, lub Konferencja Stron zdecydowała, że należy przeprowadzić dalsze postępowanie w sprawie wniosku, Komitet dokona dalszego przeglądu wniosku, biorąc pod uwagę wszelkie istotne, dodatkowo dostarczone informacje oraz opracuje projekt profilu ryzyka, zgodnie z załącznikiem E. Za pośrednictwem Sekretariatu udostępni projekt profilu wszystkim Stronom i obserwatorom, zgromadzi wszelkie ich uwagi techniczne i, biorąc te ostatnie pod uwagę, opracuje ostateczną wersję profilu ryzyka.

7. Jeśli na podstawie profilu ryzyka, opracowanego zgodnie z postanowieniami załącznika E, Komitet zdecydował, że:

a) na skutek przenoszenia na dalekie odległości w środowisku substancja chemiczna będzie powodować tak znaczące negatywne oddziaływania na zdrowie ludzkie i/lub środowisko, że uzasadnione są działania globalne, to w sprawie wniosku będzie przeprowadzone postępowanie. Brak całkowitej pewności naukowej nie wstrzymuje postępowania w sprawie wniosku. Za pośrednictwem Sekretariatu Komitet wystąpi do wszystkich Stron i obserwatorów o informacje dotyczące względów określonych w załączniku F. Następnie opracuje ocenę w zakresie zarządzania ryzykiem, obejmującą analizę możliwych środków kontrolnych, jakie można zastosować wobec danej substancji chemicznej, zgodnie z tymże załącznikiem; lub

b) nie należy przeprowadzać postępowania w sprawie wniosku, wówczas za pośrednictwem Sekretariatu udostępni profil ryzyka wszystkim Stronom i obserwatorom oraz odrzuci wniosek.

8. W przypadku każdego wniosku, odrzuconego na podstawie ust. 7 lit. b), Strona może wystąpić do Konferencji Stron o rozważenie wydania Komitetowi polecenia, aby ten poprosił Stronę występującą z wnioskiem i inne Strony o dostarczenie dodatkowych informacji w okresie nieprzekraczającym jednego roku. Po tym okresie i na podstawie wszelkich otrzymanych informacji Komitet ponownie rozpatrzy wniosek zgodnie z ust. 6, z pilnością, o której zdecydowała Konferencja Stron. Jeśli w tym trybie Komitet ponownie odrzuci wniosek, Strona może odwołać się od decyzji Komitetu, a sprawę rozpatrzy Konferencja

Stron na swoim następnym posiedzeniu. Na podstawie profilu ryzyka opracowanego zgodnie z załącznikiem E oraz biorąc pod uwagę ocenę Komitetu i wszelkie dodatkowe informacje dostarczone przez jakąkolwiek Stronę lub obserwatora, Konferencja Stron może zdecydować o przeprowadzeniu dalszego postępowania w sprawie wniosku. Jeśli Konferencja Stron zdecydowała o przeprowadzeniu dalszego postępowania w sprawie wniosku, wtedy Komitet opracuje ocenę w zakresie zarządzania ryzykiem.

9. W oparciu o profil ryzyka, o którym mowa w ust. 6, oraz ocenę w zakresie zarządzania ryzykiem, o której mowa w ust. 7 lit. a) lub ust. 8, Komitet wyda zalecenie ustalające, czy substancja ta powinna być rozpatrywana przez Konferencję Stron w celu umieszczenia jej w wykazie w załącznikach A, B i/lub C. Biorąc należyte pod uwagę zalecenia Komitetu, w tym również niepewność naukową, Konferencja Stron zdecydowała, zgodnie z zasadą przezorności, o umieszczeniu substancji chemicznej w załącznikach A, B i/lub C oraz określi odnoszące się do niej środki kontrolne.

Artykuł 9

Wymiana informacji

1. Każda ze Stron umożliwi lub podejmie wymianę informacji istotnych dla:

a) zmniejszenia lub eliminacji produkcji, stosowania i uwalniania trwałych zanieczyszczeń organicznych; oraz

b) substancji wobec nich alternatywnych, w tym informacji dotyczących związanego z nimi ryzyka, jak również ich kosztów gospodarczych i społecznych.

2. Strony będą prowadziły wymianę informacji, o których mowa w ust. 1, bezpośrednio lub za pośrednictwem Sekretariatu.

3. Każda ze Stron utworzy krajowy punkt kontaktowy dla potrzeb wymiany takich informacji.

4. Sekretariat będzie pełnił funkcję mechanizmu przekazywania informacji dotyczących trwałych zanieczyszczeń organicznych, w tym informacji dostarczonych przez Strony, organizacje międzyrządowe i organizacje pozarządowe.

5. Dla celów niniejszej konwencji nie traktuje się jako niejawnych informacji dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i środowiska. Strony, które wymieniają inne informacje na mocy niniejszej konwencji, będą chronić wszelkie niejawne informacje we wzajemnie uzgodniony sposób.

Artykuł 10

Informowanie społeczeństwa, świadomość i edukacja społeczna

1. Każda ze Stron, w ramach swoich możliwości, będzie promować i ułatwiać:

- a) podnoszenie świadomości twórców polityki i decydentów w odniesieniu do trwałych zanieczyszczeń organicznych;
- b) przekazywanie społeczeństwu wszystkich dostępnych informacji dotyczących trwałych zanieczyszczeń organicznych, z uwzględnieniem postanowień art. 9 ust. 5;
- c) opracowanie i wdrażanie szkolnych i społecznych programów podnoszenia świadomości o trwałych zanieczyszczeniach organicznych i ich skutkach zdrowotnych i środowiskowych, zwłaszcza dla kobiet, dzieci i osób na najniższym poziomie wykształcenia, oraz o substancjach alternatywnych w stosunku do trwałych zanieczyszczeń organicznych;
- d) udział społeczeństwa w działaniach dotyczących trwałych zanieczyszczeń organicznych oraz ich skutków zdrowotnych i środowiskowych, jak również w opracowaniu właściwych rozwiązań, w tym możliwości wnoszenia przez nie wkładu na szczeblu krajowym w zakresie wdrażania niniejszej konwencji;
- e) szkolenie pracowników, naukowców, nauczycieli oraz personelu technicznego i kierowniczego;
- f) opracowanie i wymianę materiałów edukacyjnych i służących podnoszeniu świadomości społeczeństwa na szczeblu krajowym i międzynarodowym;
- g) opracowanie i realizację programów edukacyjnych i szkoleniowych na szczeblu krajowym i międzynarodowym.

2. Każda ze Stron, w ramach swoich możliwości, zapewni dostęp społeczeństwu do informacji, o których mowa w ust. 1, i aktualizację tych informacji.

3. Każda ze Stron, w ramach swoich możliwości, będzie zachęcać użytkowników przemysłowych i zawodowych do promowania i ułatwiania udostępniania informacji, o których mowa w ust. 1, na szczeblu krajowym oraz, jeżeli to stosowne, subregionalnym, regionalnym i globalnym.

4. Udostępniając informacje dotyczące trwałych zanieczyszczeń organicznych oraz substancji alternatywnych w stosunku do nich, Strony mogą korzystać z arkuszy danych o bezpieczeństwie, raportów, środków masowego przekazu i innych środków komunikowania się oraz mogą utworzyć ośrodki informacyjne na szczeblu krajowym i regionalnym.

5. Każda ze Stron pozytywnie odniesie się do tworzenia mechanizmów, np. rejestrów uwolnionych i przekazanych

zanieczyszczeń, umożliwiających gromadzenie i upowszechnianie informacji o oszacowanych ilościach substancji chemicznych wymienionych w załączniku A, B lub C, jakie uwolniono lub unieszkodliwiono w skali roku.

Artykuł 11

Prace badawczo-rozwojowe i monitoring

1. Strony, w ramach swoich możliwości, na szczeblu krajowym i międzynarodowym, będą zachęcać do podejmowania i/lub podejmować stosowne prace badawczo-rozwojowe, monitoring i współpracę w zakresie trwałych zanieczyszczeń organicznych oraz tam, gdzie to istotne, także substancji w stosunku do nich alternatywnych, oraz w zakresie innych proponowanych trwałych zanieczyszczeń organicznych, a w tym odnośnie do:

- a) ich źródeł i uwolnień do środowiska;
- b) ich występowania, poziomów i tendencji zmian poziomów u ludzi i w środowisku;
- c) ich przenoszenia, losu i przemian w środowisku;
- d) ich oddziaływań na zdrowie ludzkie i środowisko;
- e) skutków społeczno-gospodarczych i w dziedzinie kultury;
- f) zmniejszenia i/lub eliminacji uwolnień; oraz
- g) zharmonizowanych metodyk inwentaryzacji źródeł ich wytwarzania i technik analitycznych służących do pomiaru uwolnień.

2. Podejmując działania wynikające z ust. 1, Strony, w ramach swoich możliwości, będą:

- a) wspierać i dalej rozwijać, gdy to stosowne, programy, sieci i organizacje międzynarodowe, których celem jest określenie, prowadzenie, ocena i finansowanie badań, gromadzenie danych i monitoring, z uwzględnieniem potrzeby ograniczenia do minimum powielania podejmowanych wysiłków;
- b) wspierać krajowe i międzynarodowe działania, których celem jest wzmocnienie krajowych możliwości naukowo-technicznych, zwłaszcza w krajach rozwijających się i w krajach dokonujących transformacji gospodarki, a także przyczynić się do dostępu do danych i analiz oraz ich wymiany;
- c) uwzględnić problemy i potrzeby krajów rozwijających się i krajów dokonujących transformacji gospodarki, zwłaszcza w zakresie ich zasobów finansowych i technicznych, i współpracować na rzecz poprawy ich zdolności do uczestnictwa w działaniach, o których mowa w lit. a) i b);
- d) podejmować badanie naukowe zmierzające do zmniejszenia wpływu trwałych zanieczyszczeń organicznych na zdrowie w aspekcie rozrodczości;

- e) udostępniać społeczeństwu wyniki prowadzonych prac badawczo-rozwojowych i monitoringu, o których mowa w niniejszym ustępie, w odpowiednim czasie i regularnie; oraz
- f) zachęcać do podejmowania i/lub podejmować współpracę w zakresie przechowywania i utrzymywania informacji pochodzących z prac badawczo-rozwojowych i monitoringu.

Artykuł 12

Pomoc techniczna

1. Strony uznają, że udzielanie pomocy technicznej we właściwym czasie i we właściwy sposób w odpowiedzi na wnioski Stron krajów rozwijających się i Stron krajów dokonujących transformacji gospodarki ma istotne znaczenie dla skutecznego wdrożenia niniejszej konwencji.
2. Strony podejmą współpracę w celu udzielenia pomocy technicznej we właściwym czasie i we właściwy sposób Stronom krajom rozwijającym się i Stronom krajom dokonującym transformacji gospodarki, aby pomóc im, z uwzględnieniem ich specyficznych potrzeb, w rozwoju i wzmocnieniu ich zdolności do spełnienia ich zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji.
3. W tym względzie pomoc techniczna, której udzielą Strony kraje rozwinięte i przez inne Strony, stosownie do ich możliwości, będzie obejmować stosowną i wzajemnie uzgodnioną pomoc techniczną w zakresie tworzenia potencjału wykonawczego, jakiego wymaga spełnienie zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji. Dalsze zalecenia w tym względzie przyjmie Konferencja Stron.
4. Tam gdzie to stosowne, Strony wprowadzą rozwiązania zapewniające udzielanie pomocy technicznej i przyczyniające się do transferu technologii do Stron krajów rozwijających się i Stron krajów dokonujących transformacji gospodarki w zakresie związanym z wypełnianiem przez nie ich zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji. Do rozwiązań tych będą należeć regionalne i subregionalne ośrodki odpowiedzialne za tworzenie potencjału wykonawczego i transfer technologii w ramach pomocy udzielanej Stronom krajom rozwijającym się i Stronom krajom dokonującym transformacji gospodarki w zakresie związanym z wypełnianiem przez nie zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji. Dalsze zalecenia w tym względzie przyjmie Konferencja Stron.
5. W kontekście tego artykułu, podejmując działania w ramach pomocy technicznej, Strony w pełni uwzględnią konkretne potrzeby i szczególną sytuację najsłabiej rozwiniętych państw i małych rozwijających się państw wyspiarskich.

Artykuł 13

Środki i mechanizmy finansowe

1. Każda ze Stron zobowiązuje się udzielić, zgodnie z własnymi możliwościami, wsparcia finansowego i zachęt finansowych w stosunku do działań krajowych zmierzających do osiągnięcia celu niniejszej konwencji, zgodnie z krajowymi planami, priorytetami i programami.

2. Strony kraje rozwinięte prześlą nowe i dodatkowe środki finansowe umożliwiające Stronom krajom rozwijającym się i Stronom krajom dokonującym transformacji gospodarki poniesienie uzgodnionych całkowitych dodatkowych kosztów wdrożenia przedsięwzięć spełniających ich zobowiązania wynikające z niniejszej konwencji, zgodnie z ustaleniami przyjętymi przez Stronę otrzymującą pomoc i podmiot biorący udział w mechanizmie opisanym w ust. 6. Inne Strony, dobrowolnie i zgodnie ze swoimi możliwościami, mogą również przekazać takie środki finansowe. Należy również zachęcać do przekazywania środków finansowych z innych źródeł. Przy spełnianiu tych zobowiązań będzie brana pod uwagę potrzeba wystarczalności, przewidywalności tych środków i ich przekazywania we właściwym czasie oraz znaczenie podziału obciążeń między Strony udzielające pomocy finansowej.

3. Strony kraje rozwinięte oraz inne Strony, zgodnie ze swoimi możliwościami i zgodnie ze swoimi krajowymi planami, priorytetami i programami, mogą przekazywać środki finansowe Stronom krajom rozwijającym się i Stronom krajom dokonującym transformacji gospodarki, zaś Strony kraje rozwijające się i Strony kraje dokonujące transformacji gospodarki mogą wykorzystywać środki finansowe pomagające im we wdrożeniu niniejszej konwencji poprzez inne dwustronne, regionalne i wielostronne źródła i kanały.

4. Stopień efektywnego spełnienia przez Strony kraje rozwijające się ich zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji będzie zależał od efektywnego spełnienia przez Strony kraje rozwinięte ich zobowiązań wynikających z konwencji w zakresie środków finansowych, pomocy technicznej i transferu technologii. W pełni zostanie wzięty pod uwagę fakt, iż zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy i likwidacja ubóstwa stanowią najwyższe i nadrzędne priorytety Stron krajów rozwijających się i należyć zostanie uwzględniona potrzeba ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

5. W swoich działaniach w zakresie finansowania Strony w pełni uwzględnią konkretne potrzeby i szczególną sytuację najsłabiej rozwiniętych państw i małych rozwijających się państw wyspiarskich.

6. Niniejszym ustanawia się mechanizm przekazywania wystarczających i trwałych środków finansowych Stronom krajom rozwijającym się i Stronom krajom dokonującym transformacji gospodarki na zasadzie dotacji lub na preferencyjnych warunkach jako pomocy we wdrażaniu przez nie niniejszej konwencji. Mechanizm będzie funkcjonował pod nadzorem Konferencji Stron, która będzie wydawała stosowne zalecenia i rozliczała go z jego działalności w zakresie wynikającym z niniejszej konwencji. Jego prowadzenie zostanie powierzone jednemu lub więcej podmiotom, w tym istniejącym podmiotom międzynarodowym, zgodnie z decyzją podjętą przez Konferencję Stron. W mechanizmie mogą także uczestniczyć inne podmioty dostarczające wielostronnej, regionalnej i dwustronnej pomocy finansowej i technicznej. Wkłady na rzecz mechanizmu będą dodatkowe wobec innych środków finansowych przekazywanych Stronom krajom rozwijającym się i Stronom krajom dokonującym transformacji gospodarki, o których mowa w ust. 2, przyznawanych również zgodnie z tymże ustępem.

7. Zgodnie z celami niniejszej konwencji i ust. 6, Konferencja Stron na swoim pierwszym spotkaniu przyjmie stosowne zalecenia dotyczące mechanizmu i uzgodni z podmiotem lub podmiotami uczestniczącymi w mechanizmie finansowym rozwiązania w zakresie jego wprowadzenia w życie. Zalecenia będą dotyczyć m.in.:

- a) określenia priorytetów polityki, strategii, programu oraz jasnych i szczegółowych kryteriów i wytycznych kwalifikowania do dostępu do środków finansowych i ich wykorzystania, w tym również monitorowania i regularnej oceny sposobu ich wykorzystania;
- b) przedstawiania przez podmiot lub podmioty regularnych raportów Konferencji dotyczących wystarczalności i trwałości finansowania działań istotnych dla wdrażania niniejszej konwencji;
- c) promowania metod, mechanizmów i rozwiązań zapewniających finansowanie z wielu źródeł;
- d) sposobów ustalania w przewidywalny i dający się ustalić sposób wielkości środków finansowych niezbędnych i dostępnych dla wdrażania niniejszej konwencji, biorąc pod uwagę fakt, iż stopniowe wycofywanie trwałych zanieczyszczeń organicznych może wymagać trwałego finansowania oraz warunków, zgodnie z którymi wielkość takich środków będzie przedmiotem okresowego przeglądu; oraz
- e) sposobów udzielania zainteresowanym Stronom pomocy w zakresie oceny potrzeb oraz informacji o dostępnych źródłach i zasadach finansowania, aby umożliwić ich skoordynowanie.

8. Nie później niż na swojej drugiej sesji, a następnie regularnie Konferencja Stron będzie dokonywać przeglądu efektywności mechanizmu ustanowionego na mocy niniejszego artykułu, jego zdolności do dostosowania się do zmieniających się potrzeb Stron krajów rozwijających się i Stron krajów dokonujących transformacji gospodarki, kryteriów i zaleceń, o których mowa w ust. 7, poziomu finansowania oraz sprawności podmiotów instytucjonalnych, którym powierzono zarządzanie mechanizmem finansowym. W razie konieczności na podstawie przeglądu podejmie ona odpowiednie działania zmierzające do poprawy efektywności mechanizmu, m.in. rekomendując i zalecając podjęcie kroków zapewniających wystarczające i trwałe środki finansowe na spełnienie potrzeb Stron.

Artykuł 14

Przejęciowe rozwiązania finansowe

Instytucjonalna struktura Globalnego Funduszu Środowiska, prowadzona zgodnie z Dokumentem Ustanowienia Zrestrukturyzowanego Globalnego Funduszu Środowiska, będzie w okresie

przejęciowym stanowić główny podmiot, któremu powierzono zarządzanie mechanizmem finansowym, o którym mowa w art. 13, w okresie między wejściem w życie niniejszej konwencji a pierwszą sesją Konferencji Stron lub do czasu podjęcia przez Konferencję Stron decyzji o wyznaczeniu struktury instytucjonalnej, zgodnie z art. 13. Instytucjonalna struktura Globalnego Funduszu Ochrony powinna spełniać tę funkcję, realizując działania operacyjne ściśle związane z trwałymi zanieczyszczeniami organicznymi, biorąc pod uwagę możliwość potrzeby przyjęcia nowych rozwiązań w tym zakresie.

Artykuł 15

Sprawozdawczość

1. Każda ze Stron będzie składać raporty Konferencji Stron dotyczące działań, które podjęła w celu wdrożenia postanowień niniejszej konwencji, oraz ich skuteczności w wypełnianiu celów niniejszej konwencji.
2. Każda ze Stron przekaże Sekretariatowi:
  - a) dane statystyczne określające całkowitą wielkość produkcji, importu i eksportu wszystkich substancji chemicznych wymienionych w załączniku A lub załączniku B, albo rzetelne szacunki takich danych; oraz
  - b) na ile to możliwe, wykaz państw, z których importowała wszystkie takie substancje, oraz państw, do których eksportowała wszystkie takie substancje.
3. Raporty takie będą składane w okresach i w formie przyjętej decyzją Konferencji Stron podczas jej pierwszej sesji.

Artykuł 16

Ocena efektywności

1. Po raz pierwszy po upływie czterech lat od terminu wejścia w życie niniejszej konwencji, a następnie okresowo w terminach ustalonych decyzją Konferencji Stron, Konferencja dokona oceny efektywności niniejszej konwencji
2. Aby ułatwić dokonanie takiej oceny, na swojej pierwszej sesji Konferencja Stron zainicjuje wprowadzanie rozwiązań, które zapewnią jej porównywalne wyniki monitoringu występowania substancji chemicznych wymienionych w załącznikach A, B i C, oraz ich przenoszenia w środowisku regionalnym i globalnym. Rozwiązania te:

- a) powinny zostać wdrożone przez Strony na szczeblu regionalnym, jeśli to stosowne, zgodnie z ich możliwościami technicznymi i finansowymi, za pomocą istniejących programów i mechanizmów monitoringu, w możliwym zakresie, oraz przy promowaniu harmonizacji metod;

- b) mogą zostać uzupełnione, tam gdzie to niezbędne, biorąc pod uwagę zróżnicowanie regionów i ich zdolności do prowadzenia monitoringu; oraz
  - c) będą obejmować raporty dla Konferencji Stron przedstawiające wyniki monitoringu na szczeblu regionalnym i globalnym i składane w terminach określonych przez Konferencję Stron.
3. Ocena, o której mowa w ust. 1, będzie dokonana na podstawie dostępnych informacji naukowych, środowiskowych, technicznych i ekonomicznych, m.in.:
- a) raportów i innych informacji uzyskanych z monitoringu, przekazywanych zgodnie z ust 2;
  - b) raportów krajowych przedkładanych zgodnie z art. 15; oraz
  - c) informacji o nieprzestrzeganiu postanowień konwencji, przekazywanych w trybie ustanowionym na podstawie art. 17.

Artykuł 17

Nieprzestrzeganie postanowień konwencji

Konferencja Stron, tak szybko jak to praktycznie możliwe, opracuje i zatwierdzi procedury i mechanizmy instytucjonalne stwierdzania nieprzestrzegania postanowień niniejszej konwencji oraz traktowania Stron, które, jak ustalono, nie przestrzegają postanowień konwencji.

Artykuł 18

Rozstrzyganie sporów

1. Strony rozstrzygną wszelkie spory pomiędzy nimi dotyczące interpretacji lub stosowania konwencji w drodze negocjacji lub innymi pokojowymi środkami według ich własnego wyboru.
2. Podczas ratyfikowania, przyjmowania, zatwierdzania lub przystępowania do niniejszej konwencji, lub w każdym późniejszym terminie Strona, która nie jest regionalną organizacją integracji gospodarczej, może zadeklarować w pisemnym dokumencie złożonym u depozytariusza, że w odniesieniu do sporu dotyczącego interpretacji lub stosowania konwencji uznaje jeden lub oba poniższe środki rozstrzygania sporów jako obowiązujący(-e) w stosunku do każdej innej Strony, która złożyła podobną deklarację:
  - a) postępowanie arbitrażowe, zgodnie z procedurą, która tak szybko jak to praktycznie możliwe zostanie przyjęta przez Konferencję Stron w aneksie;
  - b) wniesienie sporu pod obrady Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

3. Strona, która jest regionalną organizacją integracji gospodarczej, może złożyć deklarację o podobnej treści o poddaniu się postępowaniu arbitrażowemu, w trybie, o którym mowa w ust. 2 lit. a).

4. Deklaracja złożona zgodnie z ust. 2 lub ust. 3 pozostanie w mocy do jej wygaśnięcia zgodnie z jej warunkami, lub przez okres trzech miesięcy od złożenia u depozytariusza pisemnej noty o jej wycofaniu.

5. Wygaśnięcie deklaracji, nota o jej unieważnieniu lub nowa deklaracja nie będzie miała żadnego wpływu na bieżące postępowanie przed sądem arbitrażowym lub Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości, jeżeli strony sporu nie uzgodniły inaczej.

6. Jeżeli strony sporu nie przyjęły tego samego lub żadnego trybu, o którym mowa w ust. 2, oraz jeśli nie były zdolne rozstrzygnąć sporu w ciągu dwunastu miesięcy od daty zawiadomienia skierowanego przez jedną ze Stron do drugiej o tym, że istnieje między nimi spór, wówczas na prośbę jednej ze stron sporu zostanie on przedstawiony komisji pojednawczej. Komisja pojednawcza wyda raport z zaleceniami. Procedury dodatkowe dotyczące komisji pojednawczej zostaną włączone do aneksu, który Konferencja Stron przyjmie nie później niż na swojej drugiej sesji.

Artykuł 19

Konferencja Stron

1. Niniejszym ustanawia się Konferencję Stron.
2. Pierwsze spotkanie Konferencji Stron zostanie zwołane przez Dyrektora Wykonawczego Programu Środowiska Narodów Zjednoczonych nie później niż jeden rok od wejścia w życie niniejszej konwencji. Po tym, w regularnych terminach, które zostaną określone przez Konferencję, odbywać się będą zwykłe sesje Konferencji Stron.
3. Nadzwyczajne sesje Konferencji Stron będą odbywać się w takich innych terminach, jakie Konferencja uzna za potrzebne, lub na pisemne wystąpienie którejkolwiek ze Stron, pod warunkiem że poprzez ją co najmniej jedna trzecia Stron.
4. Konferencja Stron jednomyślnie uzgodni i przyjmie na swojej pierwszej sesji reguły proceduralne i reguły finansowe dla siebie i dla wszelkich jej organów pomocniczych, jak również postanowienia finansowe rządzące funkcjonowaniem Sekretariatu.
5. Konferencja Stron będzie dokonywać ciągłego przeglądu i oceny wdrażania niniejszej konwencji. Będzie ona wypełniać funkcje przypisanej jej przez Konwencję i w tym celu:
  - a) ustanowi, zgodnie z wymogiem ust. 6, takie organy pomocnicze, jakie uważa za niezbędne dla wdrożenia niniejszej konwencji;

b) będzie, gdy to stosowne, współpracować z właściwymi organizacjami międzynarodowymi oraz z ciałami międzyrządowymi i pozarządowymi; oraz

Artykuł 20

c) będzie regularnie dokonywać przeglądu wszystkich informacji udostępnionych Stronom, zgodnie z art. 15, w tym również efektywności stosowania art. 3 ust. 2 lit. b) ppkt iii);

d) rozpatrywać i podejmować wszelkie działania dodatkowe, których może wymagać osiągnięcie celów niniejszej konwencji.

6. Konferencja Stron na swojej pierwszej sesji ustanowi organ pomocniczy pod nazwą Komitet ds. Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych, dla potrzeb sprawowania funkcji przypisanych temu Komitetowi przez niniejszą Konwencję. W tym zakresie:

a) zostaną powołani przez Konferencję Stron członkowie Komitetu ds. Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych. Skład Komitetu będzie obejmował wyznaczonych przez rządy ekspertów ds. oceny lub zagospodarowania substancji chemicznych. Członkowie Komitetu zostaną wyznaczeni w oparciu o równomierny rozkład geograficzny;

b) Konferencja Stron podejmie decyzje odnośnie do zakresu działania, organizacji i funkcjonowania Komitetu; oraz

c) Komitet dołoży wszelkich starań w celu jednomyślnego wydawania swoich zaleceń. Jeżeli wyczerpano wszystkie starania na rzecz jednomyślności, lecz jej nie osiągnięto, zalecenie takie zostanie ostatecznie przyjęte większością dwóch trzecich głosów członków obecnych i głosujących.

7. Konferencja Stron podczas swojej trzeciej sesji dokona oceny potrzeby dalszego stosowania trybu, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. b), w tym odnosząc się do jego efektywności.

8. Na sesjach Konferencji Stron mogą być reprezentowane jako obserwatorzy Organizacja Narodów Zjednoczonych, jej specjalistyczne agencje oraz Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej, jak również każde Państwo niebędące Stroną niniejszej konwencji. Może być również dopuszczony każdy organ lub agencja, krajowa lub międzynarodowa, rządowa lub pozarządowa, która dysponuje kwalifikacjami w sprawach objętych niniejszą konwencją i która poinformowała Sekretariat o swoim życzeniu bycia reprezentowaną na spotkaniu Konferencji Stron jako obserwator, jeżeli co najmniej jedna trzecia Stron nie wyraziła sprzeciwu. Dopuszczenie i uczestnictwo obserwatorów podlega regułom proceduralnym przyjętym przez Konferencję Stron.

Sekretariat

1. Niniejszym ustanawia się Sekretariat.

2. Funkcje Sekretariatu będą następujące:

a) organizowanie sesji Konferencji Stron i jej organów pomocniczych oraz świadczenie im wymaganych usług;

b) ułatwianie, na ich wnioski, uzyskania pomocy przez Strony, zwłaszcza Strony kraje rozwijające się i Strony kraje dokonujące transformacji gospodarki, we wdrażaniu niniejszej konwencji;

c) zapewnienie potrzebnej koordynacji z sekretariatami innych odpowiednich organów międzynarodowych;

d) opracowywanie i udostępnianie Stronom okresowych raportów opartych na informacjach otrzymanych na podstawie art. 15 i innych istotnych informacjach;

e) podejmowanie, pod ogólnym kierownictwem Konferencji Stron, takich działań administracyjnych i kontraktowych, jakie mogą być wymagane w celu skutecznego wypełniania jego funkcji; oraz

f) pełnienie innych funkcji sekretariatu wyszczególnionych w niniejszej konwencji oraz wszelkich innych funkcji, jakie może określić Konferencja Stron.

3. Funkcje sekretariatu na rzecz niniejszej konwencji będą pełnione przez Dyrektora Wykonawczego Programu Środowiska Narodów Zjednoczonych, jeżeli Konferencja Stron, większością trzech czwartych głosów Stron obecnych i głosujących nie zadecyduje, aby funkcje sekretarskie powierzyć jednej lub więcej innym organizacjom międzynarodowym.

Artykuł 21

Poprawki do konwencji

1. Każda ze Stron może proponować poprawki do niniejszej konwencji.

2. Poprawki do niniejszej konwencji będą przyjęte podczas sesji Konferencji Stron. Tekst każdego projektu poprawki zostanie przekazany Stronom przez Sekretariat co najmniej sześć miesięcy przed sesją Konferencji Stron, na której zaproponuje się przyjęcie poprawki. Sekretariat również przekaże projekt poprawek sygnatariuszom niniejszej konwencji oraz, do wiadomości, depozytariuszowi.

3. Strony dołożą wszelkich starań, aby jednomyślnie przyjąć każdy projekt poprawki do niniejszej konwencji. Jeżeli wyczerpano wszystkie starania na rzecz jednomyślności, lecz jej nie osiągnięto, poprawka zostanie ostatecznie przyjęta większością trzech czwartych głosów Stron obecnych i głosujących podczas sesji.

4. Poprawka zostanie przekazana przez depozytariusza wszystkim Stronom do ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia.

5. Ratyfikacja, przyjęcie lub zatwierdzenie poprawki zostanie notyfikowane depozytariuszowi na piśmie. Poprawka przyjęta zgodnie z ust. 3 wejdzie w życie dla Stron, które ją przyjęły, dziewięćdziesiątego dnia od daty złożenia dokumentów ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia przez co najmniej trzy czwarte Stron. Następnie, poprawka wejdzie w życie dla każdej innej Strony dziewięćdziesiątego dnia od daty złożenia przez tę Stronę dokumentu ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia poprawki.

Artykuł 22

Przyjęcie załączników i poprawki do nich

1. Załączniki do niniejszej konwencji stanowią jej integralną część i – jeżeli wyraźnie nie stanowi ona inaczej – odniesienie do niniejszej konwencji jest równoznaczne z odniesieniem do każdego z jej załączników.

2. Wszelkie dodatkowe załączniki będą ograniczać się do spraw proceduralnych, naukowych, technicznych lub administracyjnych.

3. Do propozycji, przyjęcia i wejścia w życie dodatkowych załączników do niniejszej konwencji stosuje się następującą procedurę:

a) dodatkowe załączniki będą zaproponowane i przyjęte zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 21 ust. 1, 2 i 3;

b) Strona, która nie jest w stanie zaakceptować dodatkowego załącznika, zawiadomi o tym na piśmie depozytariusza w ciągu jednego roku od daty powiadomienia jej przez depozytariusza o przyjęciu dodatkowego załącznika. Depozytariusz bez zwłoki powiadomi wszystkie Strony o każdym takim otrzymanym zawiadomieniu. Strona może w każdym czasie wycofać uprzednie zawiadomienie o nieakceptowaniu każdego dodatkowego załącznika, zaś załącznik ten wejdzie wtedy w życie dla tej Strony, z uwzględnieniem postanowienia lit. c); oraz

c) po upływie jednego roku od daty powiadomienia przez depozytariusza o przyjęciu dodatkowego załącznika, załącznik ten wejdzie w życie dla wszystkich Stron, które nie złożyły zawiadomienia, zgodnie z postanowieniami lit. b).

4. Propozycja, przyjęcie i wejście w życie poprawek do załącznika A, B lub C podlega tej samej procedurze, co propozycja, przyjęcie i wejście w życie dodatkowych załączników do niniejszej konwencji, z zastrzeżeniem, że poprawka do załącznika A, B lub C nie wejdzie w życie w odniesieniu do każdej Strony, która złożyła deklarację dotyczącą poprawki do tych załączników, zgodnie z art. 25 ust. 4, a w takim przypadku każda taka poprawka wejdzie w życie w odniesieniu do danej Strony w dziewięćdziesiątym dniu od dnia złożenia przez nią u depozytariusza dokumentu ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia poprawki.

5. Następująca procedura stosuje się do propozycji, przyjęcia i wejścia w życie poprawki do załącznika D, E lub F:

a) poprawki proponuje się w trybie określonym w art. 21 ust. 1 i 2;

b) Strony podejmują jednomyślnie decyzje dotyczące poprawki do załącznika D, E lub F; oraz

c) depozytariusz bezzwłocznie powiadamia Strony o decyzji wprowadzającej poprawkę do załącznika D, E lub F. Poprawka wchodzi w życie w odniesieniu do wszystkich Stron w terminie określonym w decyzji.

6. Jeżeli dodatkowy załącznik lub poprawka do załącznika wiąże się z poprawką do niniejszej konwencji, taki dodatkowy załącznik lub poprawka wejdzie w życie dopiero po wejściu w życie poprawki do niniejszej konwencji.

Artykuł 23

Prawo głosu

1. Każda ze Stron niniejszej konwencji dysponuje jednym głosem, z zastrzeżeniem postanowienia ust. 2.

2. Regionalna organizacja integracji gospodarczej, w sprawach należących do jej właściwości, korzysta z prawa głosu z liczbą głosów równą liczbie swoich państw członkowskich będących Stronami niniejszej konwencji. Taka organizacja nie korzysta ze swojego prawa głosu, jeżeli którekolwiek z jej Państw Członkowskich korzysta ze swojego prawa głosu – i odwrotnie.

Artykuł 24

Podpisanie

Niniejsza konwencja będzie otwarta do podpisania w Sztokholmie przez wszystkie Państwa i regionalne organizacje integracji gospodarczej w dniu 23 maja 2001 roku oraz w siedzibie Narodów Zjednoczonych, w Nowym Jorku w dniach od 24 maja 2001 roku do 22 maja 2002 roku.

Artykuł 25**Ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie**

1. Niniejsza konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez Państwa i przez regionalne organizacje integracji gospodarczej. Będzie ona otwarta do przystąpienia dla Państw i regionalnych organizacji integracji gospodarczej od następnego dnia po dacie zamknięcia konwencji do podpisu. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia zostaną złożone u depozytariusza.

2. Każda regionalna organizacja integracji gospodarczej, która staje się Stroną niniejszej konwencji, gdy żadne z jej państw członkowskich nie będzie jej Stroną, jest związana wszystkimi zobowiązaniami wynikającymi z konwencji. W przypadku takich organizacji, których jedno lub więcej państw członkowskich jest Stronami niniejszej konwencji, organizacja ta i jej państwa członkowskie postanowią o swojej odnośnej odpowiedzialności za wykonywanie zobowiązań wynikających z konwencji. W takich przypadkach organizacja ta i jej państwa członkowskie nie mają tytułu do równoległego korzystania ze swoich praw w ramach konwencji.

3. W swoim dokumencie ratyfikacyjnym, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia regionalna organizacja integracji gospodarczej zadeklaruje zakres jej kompetencji odnośnie do spraw, do których stosuje się niniejsza konwencja. Każda taka organizacja poinformuje również depozytariusza, który z kolei poinformuje Strony, o każdej modyfikacji zakresu jej kompetencji.

4. W swoim dokumencie ratyfikacyjnym, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia regionalna organizacja integracji gospodarczej może zadeklarować, że w odniesieniu do niej każda poprawka do załącznika A, B lub C wejdzie w życie dopiero po złożeniu przez nią dotyczącego tejże poprawki dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

Artykuł 26**Wejście w życie**

1. Niniejsza konwencja wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia od daty złożenia pięćdziesiątego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

2. Dla każdego Państwa lub regionalnej organizacji integracji gospodarczej, która ratyfikuje, przyjmie lub zatwierdzi niniejszą

Konwencję bądź przystąpi do niej po złożeniu pięćdziesiątego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, konwencja ta wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia po dacie złożenia jej dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

3. Dla celów ust. 1 i 2 żaden dokument złożony przez regionalną organizację integracji gospodarczej nie będzie liczony jako dodatkowy w stosunku do tych, które złożyły państwa członkowskie tej organizacji.

Artykuł 27**Zastrzeżenia**

Do niniejszej konwencji nie mogą być składane żadne zastrzeżenia.

Artykuł 28**Wycofanie**

1. W każdym czasie, po trzech latach od wejścia w życie niniejszej konwencji dla danej Strony, Strona ta może wycofać się z konwencji poprzez przekazanie depozytariuszowi pisemnego zawiadomienia.

2. Każde takie wycofanie się będzie skuteczne po upływie jednego roku od daty otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o wycofaniu lub w każdym innym późniejszym terminie, jaki może być określony w zawiadomieniu o wycofaniu.

Artykuł 29**Depozytariusz**

Depozytariuszem niniejszej konwencji jest Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 30**Teksty autentyczne**

Oryginał niniejszej konwencji, którego teksty w języku arabskim, chińskim, angielskim, francuskim, rosyjskim i hiszpańskim są równoważnie autentyczne, zostanie złożony u Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, będąc w tym celu należycie upoważnieni, podpisują niniejszą konwencję.

Sporządzono w Sztokholmie, dnia dwudziestego drugiego maja dwa tysiące pierwszego roku.

ZAŁĄCZNIK A

ELIMINACJA

Część I

Substancja chemiczna	Działalność	Szczególne wyłączenie
Aldryna* CAS nr 309-00-2	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Miejscowo stosowany środek przeciwko pasożytom zewnętrznym Środek owadobójczy
Chlordan* CAS nr 57-74-9	Produkcja	Dopuszczony dla Stron wymienionych w rejestrze
	Stosowanie	Miejscowo stosowany środek przeciwko pasożytom zewnętrznym Środek owadobójczy Środek przeciwko termitom Środek przeciwko termitom w budynkach i zaporach Środek przeciwko termitom w nawierzchni dróg Dodatek do klejów stosowanych w sklejkach
Dieldryna* CAS nr 60-57-1	Produkcja	Brak
	Stosowanie	W zabiegach agrotechnicznych
Endryna* CAS nr 72-20-8	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Brak
Heptachlor* CAS 72-44-8	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Środek przeciwko termitom Środek przeciwko termitom w elementach konstrukcyjnych domów Środek przeciwko termitom stosowany pod ziemią Obróbka drewna W podziemnych rozdzielniach kabli
Heksachlorobenzen CAS nr 118-74-1	Produkcja	Dopuszczony dla państw wymienionych w rejestrze
	Stosowanie	Produkt pośredni w procesie produkcji Rozpuszczalnik w pestycydach Produkt pośredni w produkcji w zamkniętym systemie na ograniczonym terenie
Mireks* CAS nr 2385-85-5	Produkcja	Dopuszczony dla państw wymienionych w rejestrze
	Stosowanie	Środek przeciwko termitom
Toksafen* CAS nr 8001-35-2	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Brak
Polichlorowane bifenyle (PCB)*	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Artykuły użytkowane zgodnie z postanowieniami części II niniejszego załącznika

Uwagi:

- i) jeśli konwencja nie stanowi inaczej, ilości substancji chemicznych występujące jako niezamierzone skażenia śladowe w produktach i artykułach nie będą uważane za wymienione w niniejszym załączniku;
- ii) uwagi tej nie należy uważać za szczególne wyłączenie dla produkcji i użytkowania w rozumieniu art. 3 ust. 2. Ilości substancji chemicznych występujące jako składniki artykułów wytworzonych lub już użytkowanych przed dniem lub w dniu wejścia w życie odnośnego obowiązku w stosunku do danej substancji chemicznej nie będą uważane za wymienione w niniejszym załączniku, pod warunkiem że Strona powiadomiła Sekretariat o tym, iż dany rodzaj artykułu pozostaje w użytkowaniu przez tę Stronę. Sekretariat udostępni społeczeństwu takie powiadomienia;
- iii) uwagi tej, która nie dotyczy substancji chemicznej, po której nazwie umieszczono gwiazdkę w kolumnie pt. „Substancja chemiczna” w części I niniejszego załącznika, nie należy uważać za szczególne wyłączenie dla produkcji i użytkowania w rozumieniu art. 3 ust. 2. Biorąc pod uwagę, że nie oczekuje się, aby do organizmów ludzkich i środowiska docierały znaczące ilości takiej substancji chemicznej w czasie produkcji i użytkowania produktu pośredniego powstającego w zamkniętym systemie ograniczonym do danego terenu, Strona – po zawiadomieniu Sekretariatu – może dopuścić produkcję i użytkowanie ilości substancji chemicznej wymienionej w niniejszym załączniku jako produktu pośredniego powstającego w zamkniętym systemie ograniczonym do danego terenu, przekształcanego chemicznie w czasie wytwarzania innych substancji chemicznych, które to substancje nie wykazują właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych, zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku D ust. 1. Powiadomienie to będzie zawierać informacje o całkowitej produkcji i użytkowaniu takiej substancji chemicznej lub rzetelny szacunek takich danych oraz informacje dotyczące charakteru zamkniętego procesu ograniczonego do danego terenu, w tym ilości wszelkich nieprzekształconych i niezamierzonych skażeń śladowych materiałów wyjściowych do trwałych zanieczyszczeń organicznych w produkcie finalnym. Procedura ta będzie obowiązywać, jeśli niniejszy załącznik nie stanowi inaczej. Sekretariat udostępni takie zawiadomienia Konferencji Stron i społeczeństwu. Taka produkcja i użytkowanie nie będą uważane za przypadek szczególnego wyłączenia dla produkcji lub użytkowania. Taka produkcja lub użytkowanie ustaną po upływie dziesięciu lat, chyba że dana Strona przekaże nowe zawiadomienie Sekretariatowi, w którym to przypadku okres ten zostanie przedłużony o dodatkowe dziesięć lat, jeśli Konferencja Stron nie postanowi inaczej po dokonaniu przeglądu produkcji lub użytkowania. Procedura zawiadamiania może być powtórzona;
- iv) wszystkie Strony, które zarejestrowały szczególne wyłączenia w niniejszym załączniku, mogą z nich korzystać zgodnie z art. 4, z wyjątkiem użytkowania polichlorowanych bifenyli w artykułach będących w użytkowaniu, zgodnie z postanowieniami części II niniejszego załącznika, z którego to wyłączenia mogą korzystać wszystkie Strony.

Część II

Polichlorowane bifenyle

Każda ze Stron:

- a) w celu wyeliminowania użytkowania polichlorowanych bifenyli w urządzeniach (np. transformatorach, kondensatorach i innych zbiornikach zawierających PCB w postaci cieczy) w terminie do 2025 r., który to termin może zmienić Konferencja Stron, podejmie działania, zgodnie z następującymi priorytetami:
  - i) podjęcie zdecydowanych wysiłków zmierzających do zidentyfikowania, oznakowania i wycofania z użytkowania urządzeń zawierających ponad 10 % polichlorowanych bifenyli i o objętości powyżej 5 litrów;
  - ii) podjęcie zdecydowanych wysiłków zmierzających do zidentyfikowania, oznakowania i wycofania z użytkowania urządzeń zawierających ponad 0,05 % polichlorowanych bifenyli i o objętości powyżej 5 litrów;
  - iii) podjęcie starań w celu zidentyfikowania i wycofania z użytkowania urządzeń zawierających ponad 0,005 % polichlorowanych bifenyli i o objętości powyżej 0,05 litrów;
- b) zgodnie z priorytetami określonymi w lit. a) będzie promować następujące środki zmniejszenia narażenia i ryzyka w ramach kontrolowania użytkowania polichlorowanych bifenyli:
  - i) użytkowanie wyłącznie w nienaruszonych i szczelnych urządzeniach i tylko na terenie, na którym ryzyko uwolnienia do środowiska można ograniczyć do minimum i szybko wyeliminować;
  - ii) nieużytkowanie w urządzeniach na terenie związanym z produkcją lub przetwórstwem żywności lub pasz;

- iii) w razie użytkowania na terenach zamieszkałych, w tym w szkołach i szpitalach, podjęcie wszystkich rozsądnych środków ochrony przed awarią instalacji elektrycznej, mogącą spowodować pożar, oraz prowadzenie regularnych kontroli urządzeń w celu sprawdzenia ich szczelności;
  - c) niezależnie od postanowienia art. 3 ust. 2, nie dopuści do eksportu lub importu urządzeń zawierających polichlorowane bifenyle, o których mowa w lit. a), z wyjątkiem celów przyjaznej dla środowiska gospodarki odpadami;
  - d) z wyjątkiem czynności w zakresie utrzymania i serwisu, nie zezwoli na odzysk w celu wtórnego użytkowania w innych urządzeniach cieczy zawierających ponad 0,005 % polichlorowanych bifenyli;
  - e) podejmie zdecydowane wysiłki mające doprowadzić do przyjaznej dla środowiska gospodarki odpadami w zakresie cieczy zawierających polichlorowane bifenyle i urządzeń skażonych polichlorowanymi bifenylami o ich zawartości powyżej 0,005 %, zgodnie z art. 6 ust. 1, w możliwie najkrótszym terminie, lecz nie później niż w 2028 r., który to termin może zmienić Konferencja Stron;
  - f) niezależnie od postanowienia uwagi ii) w części I niniejszego załącznika, podejmie starania zmierzające do zidentyfikowania innych artykułów zawierających powyżej 0,005 % polichlorowanych bifenyli (np. powłok ochronnych kabli, utwardzanej spoiny uszczelniającej i przedmiotów pomalowanych) i ich zagospodarowania zgodnie z art. 6 ust. 1;
  - g) opracuje co pięć lat raport o postępie w zakresie eliminowania polichlorowanych bifenyli i przedłoży go Konferencji Stron, zgodnie z art. 15;
  - h) raporty określone w lit. g) będą, gdy to stosowne, rozpatrywane przez Konferencję Stron w jej przeglądach dotyczących polichlorowanych bifenyli. Konferencja Stron będzie dokonywać przeglądu postępu w zakresie eliminowania polichlorowanych bifenyli co pięć lat lub w innych terminach, gdy to stosowne, uwzględniając takie raporty.
-

ZAŁĄCZNIK B

OGRANICZENIE

Część I

Substancja chemiczna	Działalność	Dopuszczalny cel lub szczególne wyłączenie
DDT (1,1,1-trichloro-2,2-bis(4-chlorofenylo)etan) CAS nr 50-29-3	Produkcja	Dopuszczalny cel: Zmniejszenie wskaźnika zachorowań, zgodnie z częścią II niniejszego załącznika Szczególne wyłączenia: Produkt pośredni w produkcji dikofolu Produkt pośredni
	Użytkowanie	Dopuszczalny cel: Zmniejszenie wskaźnika zachorowań, zgodnie z częścią II niniejszego załącznika Szczególne wyłączenia: Produkcja dikofolu Produkt pośredni

Uwagi:

- i) jeśli konwencja nie stanowi inaczej, ilości substancji chemicznych występujące jako niezamierzone skażenia śladowe w produktach i artykułach nie będą uważane za wymienione w niniejszych załączniku;
- ii) uwagi tej nie należy uważać za szczególne wyłączenie dla produkcji i użytkowania w rozumieniu art. 3 ust. 2. Ilości substancji chemicznych występujące jako składniki artykułów wytworzonych lub już użytkowanych przed dniem lub w dniu wejścia w życie odnośnego obowiązku w stosunku do danej substancji chemicznej nie będą uważane za wymienione w niniejszym załączniku, pod warunkiem że Strona powiadomiła Sekretariat o tym, iż dany rodzaj artykułu pozostaje w użytkowaniu przez tę Stronę. Sekretariat udostępni społeczeństwu takie powiadomienia;
- iii) uwagi tej nie należy uważać za szczególne wyłączenie dla produkcji i użytkowania w rozumieniu art. 3 ust. 2. Biorąc pod uwagę, że nie oczekuje się, aby do organizmów ludzkich i środowiska docierały znaczące ilości takiej substancji chemicznej w czasie produkcji i wykorzystywania produktu przejściowego w zamkniętym systemie ograniczonym do danego terenu, Strona – po zawiadomieniu Sekretariatu – może dopuścić produkcję i użytkowanie ilości substancji chemicznej wymienionej w niniejszym załączniku jako produktu przejściowego przekształcanego chemicznie w czasie wytwarzania innych substancji chemicznych, które to substancje nie wykazują właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych, zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku D ust. 1. Powiadomienie to będzie zawierać informacje o całkowitej produkcji i użytkowaniu takiej substancji chemicznej lub rzetelny szacunek takich danych oraz informacje dotyczące charakteru zamkniętego procesu ograniczonego do danego terenu, w tym ilości wszelkich nieprzekształconych i niezamierzonych skażeń śladowymi ilościami materiału wyjściowego powodującego powstanie trwałych zanieczyszczeń organicznych w produkcie finalnym. Procedura ta będzie obowiązywać, jeśli niniejszy załącznik nie stanowi inaczej. Sekretariat udostępni takie zawiadomienia Konferencji Stron i społeczeństwu. Taka produkcja lub użytkowanie nie będą uważane za przypadek szczególnego wyłączenia dla produkcji lub użytkowania. Taka produkcja i użytkowanie ustaną po upływie dziesięciu lat, chyba że dana Strona przekaże nowe zawiadomienie Sekretariatowi, w którym to przypadku okres ten zostanie przedłużony o dodatkowe dziesięć lat, jeśli Konferencja Stron nie postanowi inaczej po dokonaniu przeglądu produkcji lub użytkowania. Procedura zawiadamiania może być powtórzona;
- iv) wszystkie Strony, które zarejestrowały szczególne wyłączenia w niniejszym załączniku, mogą z nich korzystać zgodnie z art. 4.

Część II

DDT (1,1,1-trichloro-2,2-bis(4-chlorofenylo)etan

1. Produkcja i użytkowanie DDT zostanie wyeliminowane z wyjątkiem Stron, które powiadomiły Sekretariat o zamiarze jego produkcji i/lub użytkowania. Niniejszym ustanawia się rejestr DDT, który będzie dostępny dla społeczeństwa. Sekretariat będzie prowadził rejestr DDT.

2. Każda Strona produkująca i/lub użytkująca DDT ograniczy taką produkcję i/lub użytkowanie w celu zmniejszenia wskaźnika zachorowań, zgodnie z zaleceniami i wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącymi użytkowania DDT, gdy dana Strona nie dysponuje lokalnie bezpiecznymi i skutecznymi alternatywnymi środkami, na które ją stać.
  3. Jeśli Strona nie wymieniona w rejestrze DDT ustala, że potrzebuje DDT w celu zmniejszenia wskaźnika zachorowań, to zawiadomi o tym Sekretariat w możliwie najkrótszym terminie, aby ten mógł niezwłocznie wprowadzić jej nazwę do rejestru DDT. Jednocześnie zawiadomi o tym Światową Organizację Zdrowia.
  4. Co trzy lata każda Strona użytkująca DDT przekaże Sekretariatowi i Światowej Organizacji Zdrowia informacje o użytkowanej ilości, warunkach takiego użytkowania i jego znaczeniu dla strategii Strony w zakresie strategii zwalczania chorób, w formie, którą ustali Konferencja Stron w porozumieniu ze Światową Organizacją Zdrowia.
  5. W celu zmniejszenia i ostatecznego wyeliminowania użytkowania DDT, Konferencja Stron zachęci:
    - a) każdą Stronę użytkującą DDT do opracowania i wdrożenia planu działań jako elementu planu wdrożeniowego, o którym mowa w art. 7. Taki plan działań będzie obejmował:
      - i) opracowanie mechanizmów regulacyjnych i innych zapewniających ograniczenie użytkowania DDT do zmniejszenia wskaźnika zachorowań;
      - ii) wdrożenie odpowiednich alternatywnych produktów, metod i strategii, w tym strategii zarządzania odpornością, aby zapewnić ciągłą efektywność tych środków alternatywnych;
      - iii) środki wzmacniające opiekę zdrowotną i zmniejszające zachorowalność;
    - b) Strony do promowania, w ramach swoich możliwości, prac badawczo-rozwojowych nad bezpiecznymi alternatywnymi produktami chemicznymi i innymi niż produkty chemiczne, metodami i strategiami dla Stron użytkujących DDT, odpowiadającymi warunkom w tych krajach oraz w celu zmniejszenia ciężaru chorób dla ludzi i gospodarki. Czynniki, jakie będą promowane w czasie rozpatrywania środków alternatywnych lub ich kombinacji, będą obejmować zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i konsekwencje dla środowiska powodowane przez takie środki alternatywne. Skuteczne środki alternatywne wobec DDT będą powodować mniejsze zagrożenie dla zdrowia ludzkiego i środowiska, będą nadawać się do zwalczania chorób w oparciu o warunki istniejące w danych Stronach oraz będą wspierane danymi z monitoringu.
  6. Po raz pierwszy na swojej pierwszej sesji, a następnie co najmniej co trzy lata, w porozumieniu ze Światową Organizacją Zdrowia, Konferencja Stron oceni dalszą potrzebę użytkowania DDT do zmniejszenia wskaźnika zachorowań, na podstawie dostępnych informacji naukowych, technicznych, środowiskowych i ekonomicznych, dotyczących m.in.:
    - a) produkcji i użytkowania DDT oraz warunków określonych w ust. 2;
    - b) dostępności, odpowiedniości i wdrażania środków alternatywnych wobec DDT; oraz
    - c) postępu w zakresie wzmacniania zdolności krajów do bezpiecznego przejścia do takich środków alternatywnych.
  7. Każda Strona może w każdym czasie wycofać się z rejestru DDT zawiadamiając o tym Sekretariat na piśmie. Wycofanie wejdzie w życie w dniu określonym w zawiadomieniu.
-

ZAŁĄCZNIK C

PRODUKCJA NIEZAMIERZONA

Część I: Trwałe zanieczyszczenia organiczne podlegające wymaganiom art. 5

Niniejszy załącznik dotyczy następujących trwałych zanieczyszczeń organicznych, jeśli tworzą się one i są uwalniane w sposób niezamierzony ze źródeł antropogenicznych:

Substancja chemiczna

Polichlorowane dibenzo-p-dioksyny i dibenzofurany (PCDD/PCDF)
Heksachlorobenzen (HCB) (CAS nr 118-74-1)
Polichlorowane bifenyle (PCB)

Część II: Kategorie źródeł

Polichlorowane dibenzo-p-dioksyny i dibenzofurany, heksachlorobenzen i polichlorowane bifenyle tworzą się i są uwalniane w sposób niezamierzony z procesów termicznych z udziałem substancji organicznych i chloru w wyniku niepełnego spalania lub reakcji chemicznych. Następujące kategorie źródeł przemysłowych mogą powodować względnie wysoki poziom powstawania i uwalniania tych substancji chemicznych do środowiska:

- a) spalarnie odpadów, w tym spalarnie współspalające odpady komunalne, niebezpieczne lub medyczne, albo osady ściekowe;
- b) piece cementowe spalające odpady niebezpieczne;
- c) produkcja masy papierniczej z zastosowaniem chloru pierwiastkowego lub substancji chemicznych wytwarzających chlor pierwiastkowy jako wybielacza;
- d) następujące procesy termiczne w hutnictwie:
  - i) wtórna produkcja miedzi;
  - ii) spiekalnie w hutnictwie żelaza i stali;
  - iii) wtórna produkcja aluminium;
  - iv) wtórna produkcja cynku.

Część III: Kategorie źródeł

Polichlorowane dibenzo-p-dioksyny i dibenzofurany, heksachlorobenzen i polichlorowane bifenyle mogą również tworzyć się i być uwalniane w sposób niezamierzony m.in. z następujących kategorii źródeł:

- a) spalanie odpadów na otwartej przestrzeni, w tym palenie składowisk odpadów;
- b) procesy termiczne w hutnictwie niewymienione w części II;
- c) źródła spalania na obszarach zamieszkałych;
- d) spalanie paliw kopalnych w kotłowniach komunalnych lub przemysłowych;
- e) instalacje opalane drewnem i innymi rodzajami biomasy stosowanymi jako paliwa;
- f) procesy produkcji danych substancji chemicznych uwalniające powstałe w sposób niezamierzony trwałe zanieczyszczenia organiczne, zwłaszcza produkcji chlorofenoli i chloranilu;
- g) krematoria;

- h) pojazdy silnikowe, zwłaszcza spalające benzynę ołowiową;
- i) niszczenie tusz zwierzęcych;
- j) barwienie (chloranilem) i wykańczanie (ługowanie) tkanin i skór wyprawionych;
- k) zakłady rozdrabniające pojazdy wycofane z eksploatacji;
- l) wylewanie kabli miedzianych;
- m) rafinerie przerabiające oleje odpadowe.

Część IV: Definicje

1. Dla celów niniejszego załącznika:
  - a) „polichlorowane bifenyle” oznaczają związki aromatyczne tworzące się w taki sposób, że atomy wodoru w cząstce bifenylu (dwa pierścienie benzenu związane jednym wiązaniem węgiel-węgiel) mogą być zastąpione przez do dziesięciu atomów chloru; oraz
  - b) „polichlorowane dibenzo-p-dioksyny” i „polichlorowane dibenzofurany” oznaczają trójpierścieniowe związki aromatyczne utworzone przez dwa pierścienie benzenu połączone przez dwa atomy tlenu w polichlorowanych dibenzo-p-dioksynach, a przez jeden atom tlenu i jedno wiązanie węgiel-węgiel w polichlorowanych dibenzofuranach oraz atomy wodoru, które mogą być zastąpione przez do ośmiu atomów chloru.
2. W niniejszym załączniku toksyczność polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn i dibenzofuranów wyraża się za pomocą równoważności toksycznej mierzącej względnie, analogicznie do dioksyny działanie toksyczne różnych kongenerów polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn i dibenzofuranów oraz koplarnych polichlorowanych bifenili w porównaniu z 2,3,7,8-tetrachlorodibenzo-p-dioksyną. Wartości równoważników toksyczności stosowanych dla celów niniejszej konwencji będą odpowiadać normom międzynarodowym, poczynając od przyjętych przez Światową Organizację Zdrowia w 1998 roku, wartości równoważników toksyczności dla ssaków polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn i dibenzofuranów oraz koplarnych polichlorowanych bifenili. Stężenia wyraża się za pomocą równoważników toksyczności.

Część V: Ogólne zalecenia dotyczące najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska

W części tej podano ogólne zalecenia dla Stron dotyczące zapobiegania lub zmniejszania uwolnień substancji chemicznych wymienionych w części I.

A. *Ogólne środki zapobiegawcze w zakresie zarówno najlepszych dostępnych technik, jak i najlepszych praktyk ochrony środowiska*

Przed wszystkim należy rozważyć sposoby zapobiegania tworzeniu się i uwalnianiu substancji chemicznych wymienionych w części I. Do użytecznych sposobów należą np.:

- a) zastosowanie niskoodpadowej technologii;
- b) zastosowanie mniej niebezpiecznych substancji;
- c) promowanie odzysku i recyklingu odpadów i substancji wytworzonych i użytkowanych w czasie procesu;
- d) zastąpienie materiałów zasilających będących trwałymi zanieczyszczeniami organicznymi lub tam, gdzie istnieje bezpośrednie powiązanie pomiędzy tymi materiałami a uwolnieniami trwałych zanieczyszczeń organicznych z danego źródła;
- e) najlepsze programy utrzymania porządku i zapobiegania;
- f) usprawnienie gospodarki odpadami w celu odejścia od praktyki otwartego i innego nie kontrolowanego spalania odpadów, w tym spalania na składowiskach odpadów. Przy rozpatrywaniu projektów budowy nowych zakładów unieszkodliwiania odpadów, należy wziąć pod uwagę rozwiązania alternatywne, np. działania mające na celu zmniejszenie do minimum wytwarzanych odpadów komunalnych i medycznych, w tym w drodze odzysku zasobów, wtórnego użytkowania, recyklingu, segregacji odpadów i promowania produktów wytwarzających mniej odpadów. Przy takim podejściu należy dokładnie rozważyć problemy zdrowia społecznego;
- g) minimalizowanie występowanie tych substancji chemicznych jako skażeń w produktach;

- h) unikanie stosowania chloru pierwiastkowego lub substancji chemicznych wytwarzających chlor pierwiastkowy jako wybielacza.

B. *Najlepsze dostępne techniki*

Celem koncepcji najlepszych dostępnych technik nie jest narzucenie jakiejś konkretnej techniki lub technologii, lecz uwzględnienie charakterystyk technicznych rozważanej instalacji, jej położenia geograficznego i lokalnych warunków środowiska. Ogólnie rzecz biorąc, odpowiednie techniki kontrolne mające zmniejszać uwolnienia substancji chemicznych wymienionych w części I są takie same. Określając najlepsze dostępne techniki należy zwrócić szczególną uwagę, ogólnie lub w konkretnych przypadkach, na następujące czynniki, pamiętając o prawdopodobnych kosztach i korzyściach danego rozwiązania oraz względach przezorności i zapobiegania.

a) ogólne czynniki:

- i) charakter, skutki i masa danych uwolnień: techniki mogą różnić się zależnie od wielkości źródła;
- ii) terminy oddania do eksploatacji nowych lub istniejących instalacji;
- iii) czas potrzebny na wprowadzenie najlepszych dostępnych technik;
- iv) zużycie i charakter surowców wykorzystywanych w procesie oraz jego efektywność energetyczna;
- v) potrzeba zapobiegania lub zmniejszenia do minimum całkowitego oddziaływania uwolnień na środowisko i zagrożeń dla niego;
- vi) potrzeba zapobiegania awariom i zmniejszenia do minimum ich skutków dla środowiska;
- vii) potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy w miejscach pracy;
- viii) porównywalne procesy, urządzenia lub metody działania pomyślnie sprawdzone na skalę przemysłową;
- ix) postęp technologiczny lub zmiany wiedzy naukowej i zrozumienia.

b) ogólne środki zmniejszania uwolnień:

Przy rozpatrywaniu projektów budowy nowych zakładów lub znaczących modyfikacji istniejących zakładów stosujących procesy uwalniające substancje chemiczne wymienione w niniejszym załączniku, należy przede wszystkim rozpatrywać alternatywne procesy, techniki lub praktyki o podobnej użyteczności, lecz które pozwalają uniknąć tworzenia się i uwalniania takich substancji chemicznych. W przypadkach budowy lub znaczącej modyfikacji takich urządzeń, poza środkami zapobiegawczymi zarysowanymi w rozdziale A części V przy określaniu najlepszych dostępnych technik można również wziąć pod uwagę następujące środki ograniczania:

- i) zastosowanie usprawnionych metod oczyszczania gazów, odlotowych np. z utleniania termicznego lub katalitycznego, odpylania lub adsorpcji;
- ii) obróbkę pozostałości, ścieków, odpadów i osadów ściekowych, np. poprzez ich obróbkę termiczną, zobojętnianie lub poprzez procesy chemiczne, np. ich detoksykację;
- iii) zmiany procesu prowadzące do zmniejszenia lub wyeliminowania uwolnień, np. przejście do systemów zamkniętych;
- iv) modyfikacja struktury procesu w celu poprawy spalania i zapobiegania tworzeniu się substancji chemicznych wymienionych w niniejszym załączniku, poprzez sterowanie takimi parametrami jak temperatura spalania lub czas pobytu w komorze spalania.

C. *Najlepsze praktyki ochrony środowiska*

Konferencja Stron może opracować wytyczne dla najlepszych praktyk ochrony środowiska.

ZAŁĄCZNIK D

WYMAGANIA INFORMACYJNE I KRYTERIA KWALIFIKACYJNE

1. Strona występująca z wnioskiem o umieszczenie jakiejś substancji chemicznej w wykazach w załącznikach A, B i/lub C zidentyfikuje tę substancję w sposób opisany w lit. a) i dostarczy informacji o tej substancji oraz, tam gdzie to stosowne, o produktach jej przekształcenia, według kryteriów kwalifikacyjnych określonych w lit. b)–e):
  - a) określenie substancji chemicznej:
    - i) nazwy, w tym nazwa(-y) handlowa(-e), nazwa(-y) komercyjna(-e) i ich synonimy, numer Rejestru Służby Abstraktów Chemicznych (CAS), nazwa nadana przez Międzynarodową Unię Chemii Czystej i Stosowanej (IUPAC); oraz
    - ii) budowa chemiczna, w tym, tam gdzie to stosowne, określenie izomerów, oraz struktura klasy chemicznej;
  - b) trwałość:
    - i) dowód na to, że okres połowicznego zaniku tej substancji chemicznej w wodzie jest dłuższy niż dwa miesiące, lub że połowiczny okres rozkładu w glebie jest dłuższy niż sześć miesięcy; lub że połowiczny okres rozkładu w osadach jest dłuższy niż sześć miesięcy; lub
    - ii) dowód na to, że substancja chemiczna jest w inny sposób dostatecznie trwała, aby uzasadnić jej rozpatrywanie w zakresie niniejszej konwencji;
  - c) bioakumulacja:
    - i) dowód na to, że współczynnik stężenia biologicznego lub współczynnik akumulacji biologicznej w organizmach wodnych wynosi dla tej substancji chemicznej powyżej 5 000, lub, w przypadku braku takich danych, że log Kow jest większy niż 5;
    - ii) dowód na to, że substancja chemiczna budzi niepokój z innych powodów, np. ze względu na wysoką akumulację biologiczną w innych gatunkach, wysoką toksyczność albo ekotoksyczność; lub
    - iii) wyniki monitoringu flory i fauny danego regionu, które wskazują, że potencjał akumulacji biologicznej tej substancji chemicznej jest dostatecznie duży, aby uzasadnić jej rozpatrywanie w zakresie niniejszej konwencji;
  - d) potencjał przenoszenia się w środowisku na dalekie odległości:
    - i) zmierzone poziomy tej substancji chemicznej w miejscach odległych od źródeł jej uwolnienia, które mogą budzić niepokój;
    - ii) wyniki monitoringu świadczące o tym, że przenoszenie się tej substancji chemicznej w środowisku na dalekie odległości wraz z potencjałem przedostania się jej do odbierającego środowiska, mogło nastąpić poprzez powietrze, wodę lub za pośrednictwem gatunków wędrownych; lub
    - iii) właściwości losu tej substancji chemicznej w środowisku i/lub wyniki badań modelowych, które dowodzą, że substancja ta ma potencjał przenoszenia się w środowisku na dalekie odległości poprzez powietrze, wodę lub za pośrednictwem gatunków wędrownych, wraz z potencjałem przedostania się jej do odbierającego środowiska w miejscach odległych od źródeł jej uwolnienia. W przypadku substancji, która w znacznym stopniu przynosi się w powietrzu, jej okres połowicznego zaniku powinien wynosić powyżej dwóch dni; oraz
  - e) szkodliwe skutki:
    - i) dowody na szkodliwe skutki dla zdrowia ludzkiego lub środowiska, które uzasadniają rozpatrywanie tej substancji chemicznej w zakresie niniejszej konwencji;
    - ii) dane o toksyczności lub ekotoksyczności, które wskazują, że może ona szkodzić zdrowiu ludzkiemu lub środowisku;

2. Strona występująca z wnioskiem przedstawi powody zaniepokojenia, włączając, tam gdzie to możliwe, porównanie danych o toksyczności lub ekotoksyczności z wykrytymi lub przewidywanymi poziomami substancji chemicznej, wynikającymi lub oszacowanymi na podstawie jej przenoszenia się w środowisku na dalekie odległości oraz krótkie oświadczenie wskazujące na potrzebę kontroli w skali globalnej.

  3. Strona występująca z wnioskiem przekaze, w możliwie obszernym zakresie i stosownie do swoich możliwości, dodatkowe informacje uzasadniające potrzebę rozpatrzenia wniosku, zgodnie z art. 8 ust. 6. Opracowując taki wniosek, Strona może korzystać z wiedzy technicznej pochodzącej z dowolnego źródła.
-

ZAŁĄCZNIK E

WYMAGANIA INFORMACYJNE W ZAKRESIE PROFILU RYZYKA

Celem tego przeglądu jest ocena, czy substancja chemiczna może, w wyniku jej przenoszenia się w środowisku na dalekie odległości, doprowadzić do znaczących szkodliwych skutków dla zdrowia ludzkiego i/lub środowiska, takich, że uzasadnione są działania w skali globalnej. W tym celu zostanie opracowany profil ryzyka, który następnie posłuży do dalszego opracowania i oceny informacji, o których mowa w załączniku D, oraz będzie zawierał, w możliwie najszerszym zakresie, następujące rodzaje informacji:

- a) źródła, a w tym, gdy to stosowne:
  - i) dane dotyczące produkcji, w tym wielkości i lokalizacji;
  - ii) sposoby użytkowania; oraz
  - iii) uwolnienia, takie jak zrzuty, straty i emisje;
- b) ocenę zagrożeń dla rozważanego(-ych) punktu(-ów) końcowego(-ych), z uwzględnieniem wzajemnych oddziaływań toksycznych wielu substancji chemicznych;
- c) los substancji chemicznej w środowisku, w tym dane i informacje o właściwościach chemicznych i fizycznych oraz trwałości substancji, a także o tym, jak właściwości te wiążą się z przenoszeniem w środowisku, przenoszeniem wewnątrz elementów środowiska i pomiędzy nimi, degradacją i przemianą w inne substancje chemiczne. Wyznaczenie współczynnika stężenia biologicznego lub współczynnika akumulacji biologicznej powinno być możliwe w oparciu o zmierzone wartości, z wyjątkiem przypadków, gdy w uważy się, że potrzebę tę spełniają wyniki monitoringu;
- d) wyniki monitoringu;
- e) ekspozycja w warunkach lokalnych, a zwłaszcza w wyniku przenoszenia się w środowisku na dalekie odległości oraz informacje dotyczące dostępności biologicznej;
- f) oceny ryzyka w skali krajowej i międzynarodowej, oceny lub profile ryzyka i informacje na etykietach oraz klasyfikacja zagrożeń, jeśli jest dostępna; oraz
- g) status danej substancji chemicznej w ramach konwencji międzynarodowych.

ZAŁĄCZNIK F

INFORMACJE Z ZAKRESU PROBLEMATYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ

Przy rozpatrywaniu substancji chemicznych, które mają być włączone do niniejszej konwencji, należy dokonać oceny możliwych środków kontrolnych, obejmujących pełny zakres wariantów, w tym zagospodarowanie i wyeliminowanie. W tym celu powinny zostać przekazane odpowiednie informacje dotyczące problematyki społeczno-gospodarczej związanej z możliwymi działaniami kontrolnymi, które umożliwią podjęcie decyzji przez Konferencję Stron. Takie informacje w należytej mierze powinny odzwierciedlać zróżnicowane możliwości i warunki Stron oraz powinny uwzględniać następujące zagadnienia podane w poniższej orientacyjnej liście:

- a) skuteczność i wydajność środków kontrolnych w realizacji celów obniżania ryzyka:
    - i) wykonalność techniczna; oraz
    - ii) koszty, w tym koszty środowiskowe i zdrowotne;
  - b) rozwiązania alternatywne (produkty i procesy):
    - i) wykonalność techniczna;
    - ii) koszty, w tym koszty środowiskowe i zdrowotne;
    - iii) skuteczność;
    - iv) ryzyko;
    - v) dostępność; oraz
    - vi) dostęp;
  - c) pozytywne i/lub negatywne skutki dla społeczeństwa wdrożenia możliwych środków kontrolnych:
    - i) zdrowie, w tym zdrowie społeczne, środowiskowe i pracownicze;
    - ii) rolnictwo, w tym hodowla wodna i leśnictwo;
    - iii) fauna i flora (różnorodność biologiczna);
    - iv) aspekty ekonomiczne;
    - v) dążenie do zrównoważonego rozwoju; oraz
    - vi) koszty społeczne;
  - d) implikacje w zakresie odpadów i ich usuwania (zwłaszcza przestarzałych zapasów pestycydów oraz oczyszczanie miejsc skażonych):
    - i) wykonalność techniczna; oraz
    - ii) koszt;
  - e) dostęp do informacji i edukacja społeczeństwa;
  - f) stan kontroli i możliwości monitoringu; oraz
  - g) wszelkie działania podjęte na szczeblu ogólnokrajowym i regionalnym, w tym informowanie o rozwiązaniach alternatywnych oraz inne odnośne informacje dotyczące zapobieganiu ryzyka.
-

ZAŁĄCZNIK

Deklaracja Wspólnoty zgodnie z art. 25 ust. 3 konwencji

Wspólnota oświadcza, że zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską, w szczególności z jego art. 175 ust. 1, posiada kompetencje do zawierania międzynarodowych porozumień dotyczących środowiska naturalnego oraz do wprowadzania w życie zobowiązań z nich wynikających, które przyczyniają się do osiągnięcia następujących celów:

- zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego,
- ochrony zdrowia ludzkiego,
- ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych,
- promowania na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego.

Ponadto Wspólnota oświadcza, że przyjęła już instrumenty prawne, wiążące jej Państwa Członkowskie, obejmujące kwestie uregulowane niniejszą konwencją, oraz przedłoży i uaktualni, odpowiednio, wykaz tych instrumentów prawnych Konferencji Stron zgodnie z art. 15 ust. 1 konwencji.

Wspólnota odpowiada za wykonanie tych zobowiązań wynikających z konwencji, które objęte są obowiązującym prawodawstwem wspólnotowym.

Wykonywanie kompetencji Wspólnoty jest, z natury, przedmiotem stałego rozwoju.
